

Electro Radio Mercuur

Technisch commercieel vakblad

Veertiendaags Officieel Orgaan van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, de Vakgroep Detailhandel in Electriche Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen, de Vakgroep Detailhandel in Radio-artikelen en de Vakgroep Tusschenpersonen in Electrotechnische Producten. Directie, Redactie en Administratie: Kalverstraat 35, Amsterdam C. Telefoon Redactie en Red. K 2900-35253; Administratie K 2900-40453 Voor verdere uitgeversmededelingen zie voorlaatste pagina.

26 MAART 1949 89
4e JAARGANG Nr.

52ste JAARBEURS Utrecht

Handeldrijvend en werkend Nederland staat in het teken van de 52e Voorjaarsbeurs, die van 29 Maart t/m 7 April te Utrecht gehouden wordt. Ook Electro Radio Mercuur kan niet nalaten hieraan de nodige aandacht te besteden.

Hiernaast publiceren wij een duidelijke plattegrond van Utrecht, waarop de ligging van Vredenburg en Croeselaan gemakkelijk af te lezen is.

Vervolgens treft men op blz. 95 een prognose betreffende deze beurs. Een opgave van diverse standhouders treft men op blz. 97 en 98; enkele wenken voor Jaarbeursbezoekers op blz. 96.

IN DIT NUMMER o.m. :

Naast de **UITVOERIGE GEGEVENS OVER DE JAARBEURS**, vindt men op blz. 96 het ongeluk met de electricch verwarmde deken besproken.

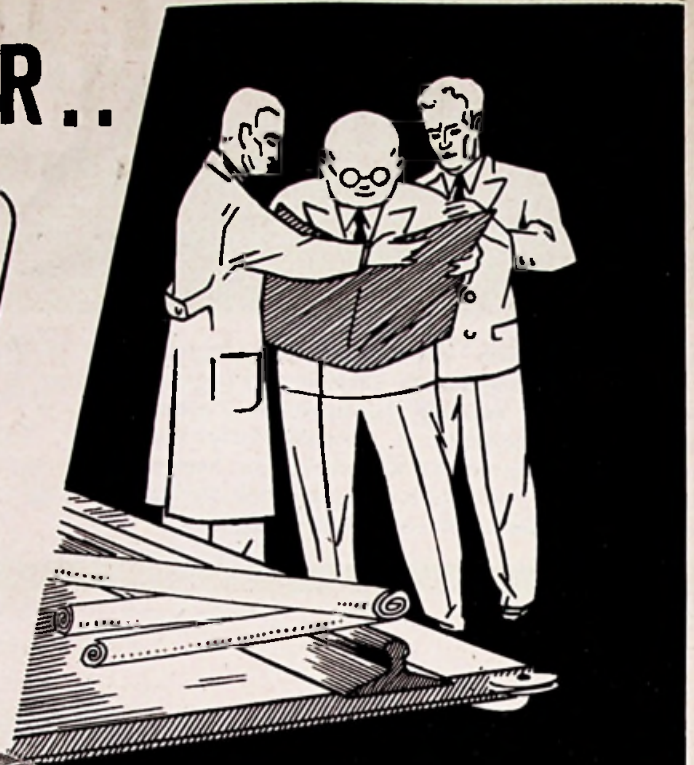
Vervolgens op blz. 99 het maandelijks rapport uit het dagboek van een G. E. B. inspecteur.

Onze belastingconsulent vertelt op blz. 107 hoe er minder belasting betaald kan worden.

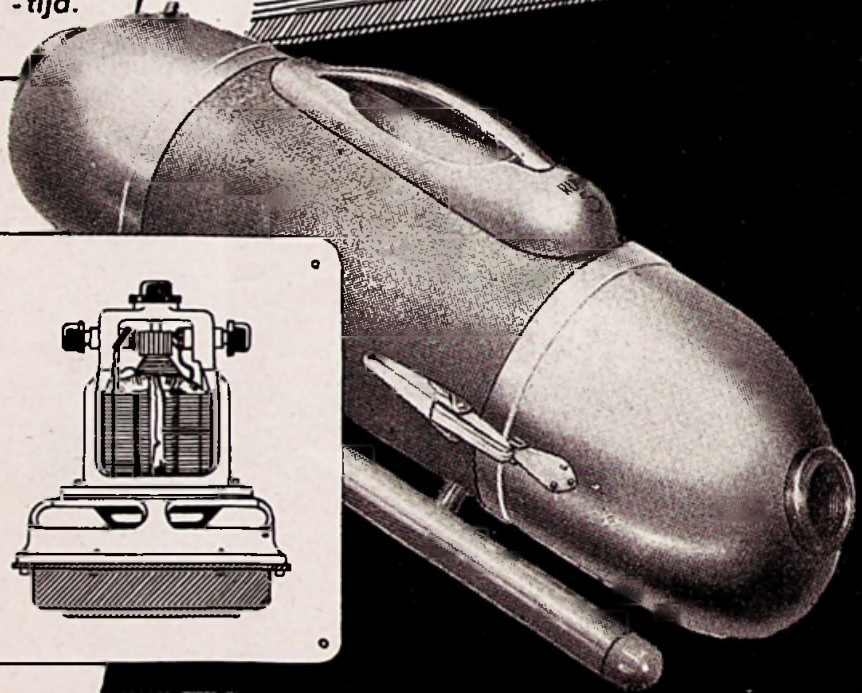
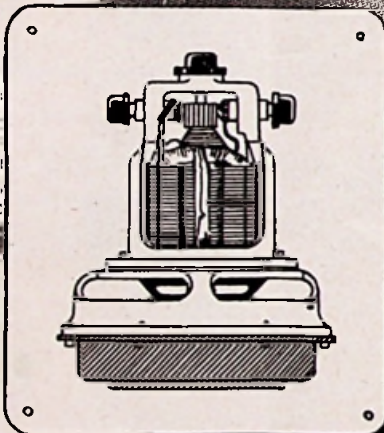
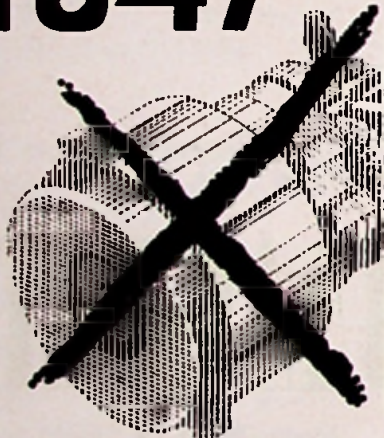
EEN EIGEN MOTOR..

Ons productie-apparaat was in 1947 reeds zover opgebouwd, dat wij konden gaan denken aan de fabricage van een eigen motor. Immers door RUTON stofzuigers te leveren, voorzien van eigen motor, konden wij met meer vertrouwen borg zijn voor een uitmuntend product. Dat resultaat bereikten wij in 1948, waarover wij U in het volgende nummer een en ander zullen vertellen. Let op! Het is het lezen waard.

Weet U het al?
Schoonmaaktijd is RUTON-tijd.

1947

Rudolf Blik

Electrische Apparaten- en Metaalwarenfabriek N.V.
Waldorpstraat 38-44 - Den Haag - Telefoon 182220

BEZOEKT ONS OP DE JAARBEURS!
STANDS No. 1166 - 1168 - 1170
EERSTE VERDIEPING VAST JAARBEURSGEBOUW

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

UITGEBREIDE TECHNISCHE SHOW

Tweemaal per jaar weet de Jaarbeurs-directie enkele tienduizenden uit het gehele land naar Utrecht te trekken. Voor een inderdaad enorme show van alles wat wetenschap, techniek en industrie ons volk te bieden hebben.

Zeker is het bezoeken van deze beurzen, behalve interessant, ook uitermate belangrijk, voor ieder die met de technische productie iets heeft uit te staan, dus zeker voor hen die in deze producten handelen.

Nog steeds verkeren wij, ook al is de materialendistributie opgeheven in een toestand van na-oorlogse beperking.

Lang na de oorlog was het ellendige nog, dat op bijna iedere vraag naar materialen en apparaten geantwoord moest worden: is nog niet leverbaar. Ook de totnogtoe gehouden beurzen stonden allen min of meer in het schaarste-teken; wát er al getoond werd, vereiste in doorsnee een vrij lange levertijd.

Wij hebben, reeds vooraf overigens, dus slechts oppervlakkig, de indruk dat dit kenmerk niet meer zó erg op deze beurs van toepassing zal zijn.

Met andere woorden: dat deze beurs heel wat meer in het teken van direct aanbod zal staan. Het lijkt ons dat er voor onze handelaars en ambachtsmensen weer min of meer keus te maken zal zijn in menig opzicht.

In dit nummer hebben wij vast enkele firma's gelegenheid gegeven, vooraf aan te kondigen, met welke artikelen zij op deze beurs aanwezig zullen zijn. Reeds een oppervlakkige kennisname van deze lijst zal doen zien, waarop onze hierboven gegeven indruk berust.

Bovendien zal men bij een bezoek aan deze en andere stands bemerken, dat levertijden heel wat korter zullen zijn; dat zelfs diverse artikelen vrijwel direct leverbaar zijn.

Dit alles maakt het bezoek aan deze beurs vermoedelijk veel belangrijker dan aan vroegere het geval was. De eerste beurzen na de oorlog, mogen we welhaast zeggen, waren in menig opzicht voor velen een soort terging. Zulke fraaie dingen zouden er te leveren kunnen zijn... als er deviezen beschikbaar waren, of — over twee jaar (een levertijd van twee drie jaar was op die eerste na-oorlogsbeurzen geen zeldzaamheid!)

Het schijnt ons, dat de Jaarbeurs hierdoor veel meer terugkeert tot zijn oorspronkelijke, vooroorlogse karakter, een intermediair te zijn tussen producent en handelaar. Blevens veel standhouders hun ruimte aanhouden, eigenlijk ja... als visite-kaartje vooral (wegblijven zou wellicht oorzaak zijn van het: uit het oog, uit het hart!), — in deze beurs zal het hoofdaccent liggen op het feit dat de exposanten metterdaad weer iets aan te bieden hebben. Men wil weer verkopen; wie weet zelfs weer nieuwe relaties aanknopen en nieuwe afnemers aanvaarden.

Zo zou het mogen lijken of deze voorjaarsbeurs een eerste symptoom mocht heten van een omzetting der oorlogseconomie in een vredeseconomie; van een schaarstetoestand naar een toestand waarin weer de meeste artikelen vrijwel beschikbaar zijn.

Het spreekt van zelf, — als deze diagnose juist mocht blijken — dat dit voor bezoekers

zowel als voor exposanten van de grootste betekenis zou zijn. Men stond dan immers weer in de normale verhouding tegenover elkander. En het beurs-bezoek kon dan voor beide partijen weer een waarlijk zakendoen worden.

In de plaats van het rondlopen en in feite vrij nutteloze gesprekken voeren, zouden er dan weer werkelijke zakengesprekken mogelijk zijn. De mens die metterdaad iets wil kopen op deze beurs, zal vermoedelijk weer kunnen bekijken, testen en vergelijken, zowel wat eigenschappen als wat prijs betreft, alvorens definitief zijn keuze te maken. En de exposanten zullen niet meer het gevoel hebben (dat zij, naar wij vast en zeker vermoeden, op vorige beurzen wel eens gehad zullen hebben): ik kon hier eigenlijk net zo goed niet staan als wel; ik sta feitelijk alleen maar handjes te geven en te praten.

Reeds bij de vorige beurs ging het gelukkig min of meer de goede kant op. Maar, nogmaals, uit het verwerken van de gegevens die bij ons binnenkwamen, kregen wij vrij sterk de indruk, dat dit voor deze beurs wel het hoofdaccent zal zijn.

Hierdoor is voor de bezoeker ook een vruchtbaarder beursbezoek mogelijk. En dit vooral, wanneer hij van te voren een beetje wegwijs is (zichzelf wegwijs maakt!) over de plaatsen waar hij moet zijn.

De totale oppervlakte van deze beurs is nu weer eens wat groter dan de vorige keer. Ook het aantal standhouders is niet onbelangrijk uitgebreid.

Het moet langzamerhand een absolute onmogelijkheid heten, de gehele beurs, zowel Vredenburg als Croesenlaan, even te „doen“.

Men dient zichzelf te beperken, en van te voren een plan op te maken wat men zo ongeveer wil gaan zien. Uiterst gelukkig moet het heten dat men er in Utrecht alles en alles op gezet heeft om de catalogus op tijd klaar te krijgen; d.w.z. zodanig dat men ruimschoots van te voren gelegenheid heeft ze te bestuderen.

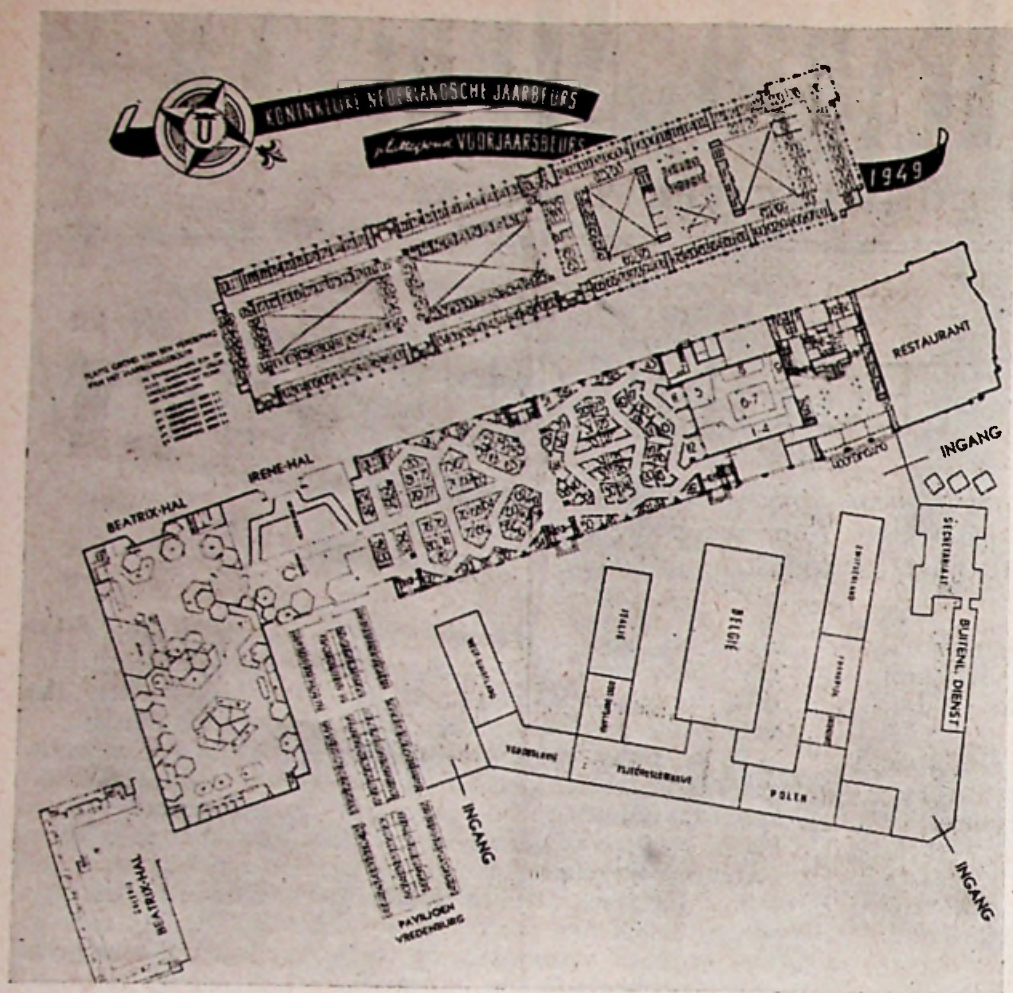
Aan de hand van de voorin opgenomen plattegronden valt reeds min of meer te zien waar men wezen moet voor de verschillende branches; even de inhoud nagaan stelt ons in staat een globale keuze te maken. Ook de hier achter opgenomen lijst kan een nuttige hulp daarbij zijn (zonder dat ze volledig is); men kan er tenminste enigermate aan zien wat enkele grote firma's brengen, dus waar men, gezien zijn eigen interesse, op de eerste plaats moet zijn.

Heeft men de hoofdzaken gehad en is er nog tijd over, dan is een vluchtige rondgang altijd interessant om te zien wat andere branches nog brengen.

Op deze wijze wensen wij onze lezers een vruchtbaar beursbezoek!

K.n.

Op nevenstaande plattegrond Voorjaarsbeurs 1949, is in de bovenste figuur een plattegrond van een verdieping van het jaarbeursgebouw weergegeven. De standnummers zijn op alle verdiepingen gelijk. Uitgezonderd het cijfer der duizendtallen.

1ste verdieping 1000 e. v.
2de verdieping 2000 e. v.
3de verdieping 3000 e. v.
4de verdieping 4000 e. v.

Naast Paviljoen Vredenburg de gebouwen voor de buitenlandse afdeling, van links naar rechts: West-Duitsland; Joegoslavië; Italië; Oost-Duitsland en Tsjecho-slowakije; België; Zwitserland; Frankrijk; Luxemburg en Polen; met naast de ingang secretariaat en de buitenlandse dienst.

DE DEKEN-KWESTIE

Een belangrijke aangelegenheid

Het bericht, dat wij in ons vorige nummer plaatsten, waarin vermeld werd dat een baby bij een brand was omgekomen, welke brand vermoedelijk was ontstaan door een elektrische verwarmingsdeken, behoeft enige nadere toelichting.

Doordat dit bericht vlak voor het ter perse gaan van ons blad binnenkwam en het onderzoek van de K.E.M.A. nog in volle gang was, was het ons niet mogelijk reeds toen commentaar te leveren. Daar wij echter beseffen van welk een groot belang voor vele onzer lezers een dergelijk voorval, in verband met de verkoop van soortgelijke producten, kan zijn, hebben wij in de laatste weken geen moeite gespaard om zoveel mogelijk gegevens hierover te verzamelen.

Van de ene zijde betreuren wij het, ook thans bij het ter perse gaan van dit nummer nog geen officiële uitslag van enig rapport te kunnen geven. Van de andere zijde verheugt het ons echter, dat hieruit blijkt dat het onderzoek zowel door de K.E.M.A., als door de Prov. Geld. Elec.

Mij. en de firma's R.S. Stokvis en Van der Heem, deze laatste resp. grootste verkoper en fabrikant van verwarmingsdekens in Nederland, en dus in niet geringe mate belanghebbend, met zóveel zorg geschiedt, dat hiermede reeds vele dagen zijn heengegaan. Het ligt dan ook geenszins in onze bedoeling op deze lange tijd van onderzoek enige critiek uit te oefenen, laat staan te proberen eerder over gegevens te beschikken, dan nadat het onderzoek geheel is afgesloten. Integendeel, wij waarderen ten zeerste deze voorzichtige gang van zaken, welke immers vooral in het belang is van al degenen die dergelijke dekens gebruiken en ook verkopen.

Intussen staat nog lang niet vast, dat hier de fout ligt in de constructie van de deken en bijbehorende transformator; evenmin, dat dit niet het geval zou zijn. Onze persoonlijke mening is wel, dat het gebruik van een dergelijke deken zonder meer geen gevaar oplevert. Deze dekens zijn immers reeds enkele jaren bij velen in ge-

bruik en zijn voorzien van een K.E.M.A.-keur, waaraan wij nog altijd zeer veel waarde hechten. Mocht hier intussen blijken, dat de schuld wel degelijk ligt bij de deken, dan zal dit in ieder geval te wijten zijn aan een wel zeer noodlottige samenloop van omstandigheden. Wel beseffen wij, dat de technici die hier de uiteindelijke oorzaak moeten opsporen voor een uiterst zware taak staan, waartegen zij echter naar alle waarschijnlijkheid wel opgewassen zullen blijken.

Wij vinden het goed gezien van de firma's R.S. Stokvis en Van der Heem, dat deze zich, zonder zich van de publieke opinie iets aan te trekken, moreel verplicht voelden, vrijwillig de verkoop van de dekens tot nader order stop te zetten en de reeds verkochte dekens ter revisie terug te vragen. Zoiets is tekenend voor firma's die te allen tijde een kwaliteitsproduct wensen te brengen en met hun naam hiervoor borg wensen te staan. Niet één constructeur kan zijn product volmaakt noemen en doet hij dat wel, dan is hij niet uit het goede hout gesneden.

Tot slot willen wij nog opmerken, dat deze zaak ten zeerste de aandacht heeft van de redactie van Electro Radio Mercur en dat wij zullen trachten de lezers hierover zo snel en uitvoerig mogelijk nader in te lichten.

Op de Voorjaarsbeurs te Utrecht

29 Maart — 7 April

zal onder meer te zien zijn hetgeen vermeld is in onderstaand overzicht, waarvoor de gegevens ons verstrekt werden door Standhouders

STAND	FIRMA	EXPOSEERT ONDER MEER:
1/5	Philips' Verkoop Mij. voor Nederland, Eindhoven	Philips relaisbuis schakelapparaten waarmee iedere gewenste schakeling kan worden verricht. In de radiotoestellen is een rijke keuze in types, eveneens radio-gramfoon-combinatie. De Philitouring is een apparaat om in autobussen het publiek op bezienswaardigheden opmerkzaam te maken. De Photoflux levert een dubbele hoeveelheid licht als oudere types. De Philora afdeling brengt nieuwe armaturen voor de T.L. verlichting. Magneetstaal wordt getoond voor electrotechnische en mechanische toepassing. Interessant zijn de Negatieve Temperatuur Coëfficiënt-weerstanden voor temperatuur-indicatie en als spanningsstabilisatoren. Bekend is de Philishave.
6/8	R. S. Stokvis & Zonen, Rotterdam	Erres radio, stofzuiger, wasmachine en wringer, vloerwrijvers, elektrische deken en straalkachel.
9	Draka, Amsterdam	Electriciteitsleidingen: voor woningbouw en huishoudelijk gebruik verschillende draadsoorten; plastic artikelen: dun en zwaar pvc doek, pvc buis, riem enz.; pvc buis als installatiebuis; Ozuriet en Drakaline.
649	Electralarm, Amsterdam	Automatische elektrische alarminstallaties, luidsprekende telefooninstallaties, huistelefoon-installaties en signaalinrichtingen, deurtelefoons en deuropeners.
653/655	W. Helms, Amersfoort	Importeert Vynckier kastenbatterijen, schakel- en verdeelkasten voor licht en kracht, met vlotte leveringsmogelijkheid. Vervolgens elektrische fornuizen, comforen, stralers, kokers, isolatoren, weide-afrasteringsapparaten en T.L. armaturen.
Belgische afdeling	Frowijn & Co, Apeldoorn	Als vertegenwoordigster van de Ateliers de Constructions Electriques de Charleroi brengt dit ingenieursbureau verschillende producten, o.a. electromotoren en schakelmateriaal, T.L. buizen, electronenrelais, foto-electrische cellen en andere electronische toepassingen. Verder een verreschrijver, gemonteerd op een radiozender.
1e Etage : 1024	N.V. Corodex, Zandvoort	Electrotechnisch installatie materiaal, o.m. een nieuwe lamphouder. Modellen van een nieuw dubbel kabelzadel, een goedkope 6 A stekker, driewegstekker enz.
1037/1135	Heybroek-Zélander, Amsterdam	Moderne verlichtingsornamenten, armaturen voor T.L. buizen, electrotechnisch materiaal, motoren, slijp- en polijstmachines, electrisch handgereedschap, weide-afrasteringsbenodigdheden, isolatiemateriaal, huishoudelijke en sanitaire artikelen, Philips' producten, Temsi-bouwdozen en electrische speelgoedmotoren.
1038	Elecarti, Amsterdam	Technische verlichtingsartikelen als diverse soorten werk-, tekentafel- en andere lampen; electrische huishoudelijke apparaten als theelichten, broodroosters, straalkachels, waterkokers in diverse uitvoeringen.
1047	C.V. v.h. Gebr. Peters, Amsterdam	Seinapparaten, electronische tijdschakelaar, gramfoon-chassis, fluisterspreker, electrisch soldeerbout, versterkers, eierkoker, infraroodstraler en vele huishoudelijke artikelen.
1070/72/74	J. N. Daalderop & Zonen, Tiel	Heetwaterreservoirs, diverse maten en types, expreskokers, waterketels, fluitketels, straalkachels, theelichten, broodroosters en comforen, alles electrisch.
1075	Koltec C.V., Breda	Lichtnet-weide-afrasteringsapparaten, goedgekeurd door de Kema. Zwakstroom weide-afrasteringsapparaten, eveneens goedgekeurd.
1079	Hooft & v. d. Kolk, Amsterdam	Nieuwste modellen verlichtingsornamenten; huiskamerverlichting waarvoor de collectie belangrijk is uitgebreid.
1082/84	N.V. v/h Claessen & Co, Amsterdam	Naaimachinemotoren met frictiekoppeling; electrisch installatiemateriaal; verlichtingsartikelen; huishoudelijke apparaten.
1088	Nijkerk's Radio N.V., Amsterdam	Siera apparaten, Philishave, radio onderdelen, T.C.C. condensatoren, Marconi meetinstrumenten, strijkijzers en kookplaten.
1094/96	N.V. Pope, Venlo; Romal, Utrecht	Behalve de meest bekende draadsoorten wordt speciaal aandacht gevraagd voor Povin-draad (nieuwe, wikkeldraad met sterke laklaag). Podur geïsoleerde draad (met isolatiemateriaal op polyvinyl-chloride basis) en Polyheen isolatiemateriaal voor diverse doeleinden.

STAND	FIRMA	EXPOSEERT ONDER MEER:
1098/1100	W. G. Hülsmann Jr., Amsterdam	Kooflijsten voor indirecte verlichting; buislampornamenten en lichtornamenten voor directe en indirecte verlichting en lichtroosters voor diverse doeleinden.
1134	C. N. Rood, 's Gravenhage	Radio ontvangoestellen, kortegolfzender, radio-onderdelen, zwakstroommateriaal, installatiemateriaal, huishoudelijke apparaten, gramfoonplaten, isolatoren.
1139/52	Thabur N.V., 's Gravenhage	Installatie-materialen, huishoudelijke apparaten en verlichtingsartikelen. Belangrijk is de nieuwe Centraaldoos die gedemonstreerd wordt. Vervolgens treffen we Berker schakelmateriaal; wasmachines, wringers, stofzuigers, haarden, kachels enz.
1153	J. L. Krumm, Heerlen	Geheel automatische platenwisselaar voor 400 plaatzijden, automatische scheerspiegel voor droogscheerders, richtingaanwijzer voor auto en tram.
1166/68/70	Rudolf Blik N.V., 's Gravenhage	Motoren voor stofzuigers van eigen fabrikaat in nieuwe modellen; huishoudelijke apparaten. Alle artikelen die Rudolf Blik brengt kunnen hier niet genoemd worden; men bezoeke deze stand; de Ruton-apparaten zullen het bezoek zeker de moeite waard maken.
1190	Demo, Amsterdam	Regelbaar strijkijzer, gewone strijkijzers, broodroosters, ketels, melk- en waterkokers, theelichtjes, soldeerbouten, persijzers en diverse soorten verwarmings-elementen.
1194	Tuynman, Amsterdam	Tumagro is een grossier die zich specialiseert op het gebied van scheeps-, straat- en utiliteitsverlichting voor alle doeleinden en levert van Nederlands fabrikaat alles wat op dit gebied denkbaar is.
1202	Sol, Nijmegen	Electrotechnische en verlichtingsartikelen: gloeilampen, infraroodstralers, foto- en speciaallampen; fluorescentielampen; fluorescentie-armaturen waarin opgenomen FL 32 buis in mengschakeling met een stabilisatorlamp.
1204	P. Holtring, Haarlem	Plastic isolatiebuis, fornuizen, comforen en verdere elektrische huishoudelijke apparaten; T.L. buizen met ornamenten; installatiemateriaal in grote verscheidenheid, Draka, Philips' en Van Geel's producten.
1205	Ronette, Amsterdam	Kristal pick-ups en elementen; kristal reporter microfoons en kapsels, sound-cell microfoons, contact microfoons voor snaarinstrumenten, microfoonschakelaars, miniatuur microfoonkapsels voor gehoorapparaten van Nederlands fabrikaat.
1227	N.V. Heco, Fr. Hamers, Amsterdam	Alles voor de montage: neusstukken, strijkboutpennen, verloopsokken enz. enz. in alle maten. Voor plafondverlichting een uitgebreide collectie in glas en perkament. Dopkogels en fantasiekogels in diverse kleuren. Ganglantaarns en alle soorten lampen, ook voor wandverlichting.
3e Etage: 3018	B. Munnikendam, Amsterdam	Gramfoon-platen en -pick-up naalden; radio-gramfoon cassettes, cassette-tafels, onderzetkasten; luidsprekers, kastjes en aanverwante artikelen.
Croeselaan Geb. D, 13	J. Duiker & Co, 's Gravenhage	Electrische schellen, rond en vierkant, met verschillende belschalen. Verspuiten; elektrische signaal-apparatuur voor schepen; fraisen in alle soorten en afmetingen; aquariumpompjes.
Geb. G, 6	Electro-Metaal, 's Gravenhage	Vynckier kastenbatterijen, verdeelkasten, schakelkasten; Eupen draad en kabels; Soci�t� Belge draad en kabels; Force et Chauffage huishoudelijke elektrische apparaten; als nouveaut� wordt gebracht de semi-automatische broodrooster „Hopl�”; electrotechnisch installatiemateriaal, electromotoren, schakelmateriaal; ventilatoren voor ziekenhuizen, laboratoria enz. en ventilatoren met laag toeren-tal voor halls enz.
Geb. G, 8	C. N. Rood, 's Gravenhage	Electrische meetinstrumenten, electronische meetinstrumenten en apparaten, synchroonmotoren, schakelklokken, uurwerk schakelaars, wijzerthermometers, draadgewonden weerstanden en potentiometers enz.
Geb. G, 14	Eltef, Halfweg	Brengt een uitgebreide collectie transformatoren voor lassen, ontdooien en zeer veel andere doeleinden.
Geb. G, 21/49	Heemaf, Hengelo	De Heemaf vraagt tussen veel andere zaken vooral aandacht voor een uit 4 panelen bestaand, geheel nieuw schakelbord. Vervolgens voor het nieuwe type magnetische schakelaar, voor een nominale stroom van 60 en 100 A. De magnetische schakelaar wint steeds meer aan betekenis door het grote afschakelvermogen en omdat door de bediening op afstand de toepassingsmogelijkheden worden vergroot terwijl bovendien deze schakelaar in combinatie met thermische en magnetische relais, een uitstekende motorbeveiliging geeft.
Geb. G, 53	Draka, Amsterdam	Zwaardere leidingsoorten en alle producten voor electriciteitsvoorziening: leidingsoorten voor verkeerswezen, ondergrondse aanleg, bodemverwarming, montage in schakellessenaars en achter schakelborden enz.
Vak I, 107	C. de Krijger, Amsterdam	Alle denkbare soorten ladders in zeer moderne uitvoeringen. Optrekbare gevel- en zaalsteigers, al of niet gemaakt van ladders. Diverse trappen, w.o. een met opklapbare treden.

Uit het dagboek van een G.E.B.-Inspecteur

TIJDELIJKE INSTALLATIES

door L. van der POST,
technisch ambtenaar bij het G.E.B. te Amsterdam

Wie geregeld met electriciteit omgaat wordt er al te gemakkelijk ietwat onvoorzichtig mee, omdat hij er te veel aan gewend raakt. Dit geldt vooral voor installaties die „toch maar tijdelijk zijn”. Deze echter vereisen minstens dezelfde zorg als definitieve!

Tijdelijke installaties treffen wij over het algemeen daar aan, waar bouwwerken en herstellingen aan bestaande percelen worden uitgevoerd. Aan de uitvoering van de elektrische installaties dient, in verband met de omstandigheid, dat er uit de aard der zaak niet steeds voorzichtig met leidingen, en toestellen wordt omgegaan, bijzondere zorg te worden besteed.

In de installatie-voorschriften en ook in de voorschriften van de plaatselijke electriciteitsbedrijven heeft men dan ook een afzonderlijk hoofdstuk aan deze installaties gewijd.

Deze voorschriften hebben in de eerste plaats ten doel, het voorkomen van ongevallen, die o.a. kunnen worden vermeden door de installatie deugdelijk uit te voeren, speciaal wat de aarding betreft, en gebruik te maken van veilige toestellen. Daarnaast wordt een goed functioneren van de installatie beoogd.

Voor bouwblokken, waar over het algemeen een meer uitgebreide tijdelijke installatie aanwezig is, treft men nog bijzondere bepalingen aan, aangaande de beperking van het aanrakingsgevaar van onder spanning staande geleiders.

Volg de voorschriften op!

Dat aan deze voorschriften door de betrokkenen niet steeds de nodige aandacht wordt besteed, wordt wel aangetoond door de ongevallen, die met dergelijke installaties voorkomen, en de ondeugdelijke toestellen, die men aantreft bij de behandeling van aanvragen om aansluiting op het net, zoals ook uit het volgende voorbeeld blijkt.

Bij de restauratie en verbouwing van een perceel had men o.m. de gang met marmere platen bekleed en wilde men voor de afwerking daarvan gebruik maken van een toestel om het marmer te slijpen en te polijsten. Dit toestel bestond uit een draaistroommotor, dienende voor het aandrijven van de slijp- en polijstslijven, en de eigenlijke slijpkop. Deze onderdelen waren verbonden door een flexibele as, zodat men de slijpsteen binnen zekere grenzen in iedere gewenste stand kon gebruiken. Voor de elektrische aansluiting had men gebruik gemaakt van een stuk 3-aderige, soepele rubbermantelleiding, dat aan de motorzijde was bevestigd aan de op de motor aangebrachte 3-polige draaischakelaar van lichte constructie, waarvan de uit geperst materiaal bestaande kap dan ook al was gebroken.

De invoering van de kabel geschiedde door een gat in de kap, terwijl de uiteinden van de kabelkernen niet gesoldeerd, en aan te lichte klemmen bevestigd waren.

Deze in hoge mate ondeugdelijke wijze van aansluiten vormt reeds een bron van storingen, die o.a. bestaan uit:

1e. de verbindingen kunnen van de klemmen worden losgerukt; dit is te voorkomen

door de leiding van mogelijke trekkrachten te ontlasten, door deze met een beugel aan het motorhuis, of aan het gestel, waar de motor op vastgemaakt is, te bevestigen.
2e. De omhulling van de kabel en de kernen zal op de duur op de plaats van doorvoering in de kap doorslijten, wat de

(Vervolg zie blz. 101)

Voor de veiligheid van de slijper is deugdelijke isolatie noodzakelijk

TIJDELIJKE INSTALLATIES*(Vervolg van blz. 99)*

mogelijkheid van kortsluiting met zich meebrengt; dit is te voorkomen door de kabel door middel van een passende nippel in te voeren.

3e. Door het niet solderen van de kernuiteinden zullen deze zich bij de klemmen loswerken, terwijl de kans bestaat, dat uitstekende draden kortsluiting zullen veroorzaken; bovenstaande is te voorkomen, door de kernen dus te solderen en bovendien boven de 4 mm² van kabelschoenen te voorzien.

Als men nu bovendien nog een solide schakelaar gebruikt, die tegen ruw bedrijf bestand is, zullen wij daarin als regel behoorlijke aansluitschroeven aantreffen en voldoende ruimte om een en ander te monteren.

Bekijken wij thans de belangrijkste van de geleiders, nl. de aardgeleider, belangrijk, omdat hij het onder spanning geraken van delen, die bij normaal bedrijf niet onder spanning mogen staan -dus bijv. in dit geval het motorhuis met de daaraan bevestigde slijpkop- moet voorkomen.

Onder de omstandigheden, waaronder dit toestel steeds wordt gebruikt, nl. natte vloeren en wanden in verband met nat slijpen, is het bovenstaande wel bijzonder gevaarlijk, daar toch het bedienend personeel steeds in goed geleidende verbinding staat met de aarde en bij een defect de electriciteit gemakkelijk via het lichaam van de slijper naar de aarde kan afvloeien, met de bekende noodlottige gevolgen. In het onderhavige geval had men zich tegen dergelijke gevaren trachten te beveiligen door een massieve rubberaderdraad onder één van de schroeven van het motorhuis te klemmen en het andere einde met de waterleidingbuis te verbinden. Het zal zonder meer duidelijk zijn, dat een dergelijke beveiliging tegen gestelsluiting zeer gebrekkig is; het toestel is nl. voortdurend in beweging, zodat de kans, dat de massieve geleider bij de bevestigingsplaats breekt, zeer groot is.

Bovendien is er nog de mogelijkheid, dat zonder dat de slijper dit bemerkt, de verbinding onderweg ergens wordt verbroken, gezien de omstandigheden, waaronder moet worden gewerkt.

Bovenstaande mogelijkheden kunnen wij voorkomen door de aardgeleider deel te laten uitmaken van een meervoudige leiding, of anders gezegd, in dit geval bij een 3 phase motor, een 4-aderige kabel te gebruiken, waarvan de 4e kern als aardgeleider dienst doet.

Bijzondere aandacht dient er nog aan besteed te worden, dat bij een gestelsluiting de spanning tussen de geaarde delen en de aarde niet hoger kan worden dan 42 Volt, of van zulk een korte duur is, dat hij ongevaarlijk kan worden geacht.

Bovenstaande kan worden bevorderd door de verbindingen in de aardgeleider deugdelijk uit te voeren, steeds kabelschoenen, en van deze geleiders voldoende dikte te nemen, zodat de weerstand beneden bepaalde waarden blijft.

De foto op blz. 99 geeft nog een overzicht van de situatie.

Mededelingen VAN DE

**VAKGROEP
ELECTROTECHNISCH
AMBACHT**

SECRETARIAAT :
MAURITSKADE 45, 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 110585

ORDENING IN HET ELECTROTECHNISCH BEDRIJF

door mr. J. H. van GELDEREN

Langzaam, maar zeker schrijdt de zolang begeerde marktordering in het electrotechnisch bedrijf voort. Ondanks de vele critiek, welke op de huidige vakgroeporganisatie is uitgeoefend, is deze organisatie, deze critiek negerend, voortgegaan op de weg, welke reeds gedurende de bezettingsjaren is uitgestippeld: een voortdurend streven naar een orde op de electrotechnische markt en naar de oplossing van alle problemen, welke hiermede verband houden. Het pleit voor de kracht van deze organisatie en hare leidende figuren, dat zij ondanks alle critiek zijn voortgegaan op de ingeslagen weg en resultaten hebben bereikt, die de vóóroorlogse organisaties door gebrek aan innerlijke kracht niet konden bereiken.

Opgeloste problemen

De jarenlang gewenste herziening van de regeling van de erkenning van installateurs kwam na langdurige, doch zeer vruchtbare onderhandelingen, tot stand. Het vraagstuk der overheidsverkoop, zo dringend en berucht in het verleden, vond een voorlopige oplossing, die voor de toekomst het beste doet hopen. — Een concept-regeling voor de handel in gloeilampen kwam tot stand, de sanering van de stofzuigerhandel vindt in de oprichting van de Stichting Cistofa haar resultaat; inzake het L.A.C., de regeling van de handel in installatiemateriaal, sinds meer dan 10 jaar een „brandende kwestie”, werd principiële overeenstemming bereikt. De nadere uitwerking van deze materie zal ongetwijfeld tot tastbare resultaten kunnen leiden. En er zijn nog meer plannen. Ook t.a.v. andere electrotechnische artikelen zullen regelingen worden getroffen. Wij noemen electromotoren, huishoudelijke apparaten e.d. Dit alles vergt tijd en een omvangrijke arbeid, waarvan buitenstaanders slechts weinig idee hebben. Maar wij zijn er van overtuigd, dat dit alles komt, om de eenvoudige reden, dat het komen *moet*. Zonder deze regelingen zal men vervallen in een chaos, zo groot, dat maatregelen *achteraf* genomen, niet meer zullen baten.

Er is nog meer. In de sectie van de Kleine Nijverheid is eveneens langzaam maar zeker tekening gekomen. Vóór de oorlog kende men op dit gebied geen organisatie. Thans is de betreffende Onder-vakgroep overgegaan tot de vorming van regionale organisaties en zijn de producerende bedrijven bijeengebracht en is

een stichting opgericht ter behartiging van de exportbelangen van deze bedrijven.

Wanneer wij dit alles overzien dan kunnen wij, hoewel geen optimisten zijnde, niet pessimistisch zijn. Men houde hierbij in het oog, dat het electrotechnische bedrijf in ontzaglijk snel tempo is gegroeid. Dit bedrijf staat nog in zijn kinderschoenen. De verdere ontwikkeling is eenvoudig niet te overzien. De organisatie heeft de technische ontwikkeling niet kunnen bijhouden. De ontstane achterstand wordt nu ingelopen en wij zijn er van overtuigd dat geregelde toestanden, ook in dit bedrijf, niet tot de utopieën behoren.

Wat nog komen moet

Brandend is ook het probleem der vestigingen in dit bedrijf. Daarom is het zo belangrijk dat binnenkort een nieuw vestigingsbesluit zal worden afgekondigd, waarbij een volledige regeling zal worden gegeven voor de vestigingen van de bedrijven voor installateurs, reparateurs, vervaardigers, detaillisten, radiohandelaren en radioreparateurs. Dit besluit bestrijkt derhalve het gehele electrotechnische kleinbedrijf in de ruimste zin des woords. Ook op dit terrein hebben de bestaande organisaties belangrijk werk kunnen verrichten in het overleg met het ministerie van Economische Zaken.

Er is nog meer. Op sociaal terrein, onder de huidige omstandigheden zo belangrijk, ontstond de Vakraad voor de Kleine Metaalnijverheid, met zijn Bedrijfscommissies e.d., de Federatie van Werkgeversorganisaties in de Kleine Metaalnijverheid en het Pensioenfonds. Ook op dit belangrijke terrein bestaat een grote activiteit der organisaties.

Nog zijn wij niet aan het einde. De huidige vakgroeporganisatie zal t.z.t. vervangen worden door een nieuwe publiekrechtelijke organisatie, welke gebaseerd is op de *vrijwillige* organisaties. Deze laatsten ontwikkelen zich op bevredigende wijze. Het is een gelukkig besluit van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht geweest om het wederoprichten en ontstaan van deze organisaties zoveel mogelijk te stimuleren. Hieruit kan, in juist beleid, iets groots ontstaan. Zien wij het juist, dan zal deze bedrijfstak, zodra zulks nodig is, over voldoende vrijwillige organisaties kunnen beschikken.

Gezien het bovenstaande, waaraan wij nog héél veel zouden kunnen toevoegen, kunnen wij t.a.v. de toekomst niet pessimistisch zijn.

VERVOLG VAKGROEPNIEUWS

LOONREGELING

Regeling voor gedemobiliseerden en voor hen, die op latere leeftijd in het bedrijf komen.

De regeling van lonen voor het electro-technisch bedrijf is gebaseerd op het aantal praktijkjaren. Dit betekent, dat het uurloon van een werknemer in de electrotechnische branche automatisch ieder jaar stijgt tot hij het maximum loon heeft bereikt.

Wij laten thans in het midden of deze regeling tot volle tevredenheid werkt en bepalen ons hier tot een uiteenzetting over de vraag door wie en op welke wijze toestemming kan worden verleend om van de praktijkjarenregeling af te wijken voor gedemobiliseerden en voor hen, die op oudere leeftijd in het bedrijf komen.

De Vakraad voor de Kleine Metaalnijverheid heeft de moeilijkheden, die zich bij de vaststelling van het aantal praktijkjaren voor gedemobiliseerden en voor hen, die op latere leeftijd in het bedrijfsleven worden opgenomen, besproken en heeft voorstellen gedaan aan het College van Rijksbemiddelaars.

De Vakraad is daarna gemachtigd deze

gevallen zelfstandig af te handelen aan de hand van goedgekeurde richtlijnen.

Gedemobiliseerden

Bij gedemobiliseerden wordt over het algemeen uitgegaan van een termijn van twee jaren, gedurende welke de dienstplichtige niet in het bedrijfsleven was opgenomen. Er mag dan één praktijkjaar worden kwijtgescholden, terwijl het tweede in de resterende praktijkjaren kan worden ingehaald.

De Vakraad is hierbij gebonden aan deze grens, dat de regeling slechts betrekking heeft op gedemobiliseerden, die minstens drie praktijkjaren hebben vervuld vóór de aanvang van hun militaire dienstdienst. Een bijzondere moeilijkheid doet zich voor bij de grootscheepse terugkeer van oorlogsvrijwilligers uit Indonesië, waarvan de termijn van onderbreking veelal 3 jaren of langer is.

In beginsel wordt voor deze categorie

eenzelfde regeling toegepast als voor hen, wier dienstdienst korter is. Eén praktijkjaar kan dus worden kwijtgescholden, terwijl de andere jaren in de nog resterende praktijkjaren kunnen worden ingehaald. Bij de eventuele toestemming moet echter worden bepaald, dat in één jaar hoogstens 1 praktijkjaar kan worden ingehaald.

Voor hen, die op latere leeftijd in het bedrijfsleven worden opgenomen geldt het volgende.

Bij deze groep kunnen wij drie categoriën onderscheiden:

1e. Degenen, die na een *herscholing* in één der Rijkswerkplaatsen voor Vakopleiding wederom in het bedrijf worden opgenomen. Voor deze categorie kan dezelfde regeling worden aangehouden als voor de gedemobiliseerden.

2e. Een tweede categorie bestaat uit hen, die na *omscholing* in één der Rijkswerkplaatsen voor Vakopleiding in het bedrijf worden opgenomen. Voor deze categorie kan als basis gelden het loon voor geoefenden bedoeld in de Smedenregeling. Er moet gestreefd worden naar aansluiting bij de lonen volgens het aantal praktijkjaren.

3e. De derde categorie van werknemers wordt gevormd door hen, die *zonder om- of herscholing* in het bedrijf worden opgenomen.

Wij kunnen U leveren

Installatiekastjes

1, 2, 3 en 4 groepen

Verdeelkasten vanaf 2 x 3 tot

10 x 3, 25 of 60 A

Schakelaars 60, 100 en 200 A

Raalkasten, diverse soorten

VRAAGT Huisaansluitkastjes

PRIJS Eindsluitingen enz.

Ook complete kastenbatterijen

J. Dierckxsens Kade 3, Tel. 938 **Roosendaal**

NIEUWE JANUARI PRODUCTIE

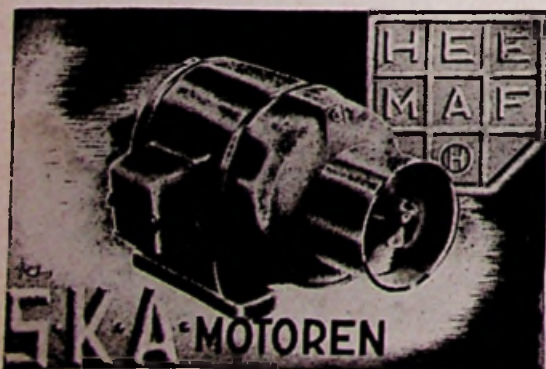
THEELICHTJES: Zwaar koper vernikkeld ZES kantig met glas. **Electr. KOKERS:** Groter en zwaarder model hoogglans gepolijst. **STRAALKACHELS:** 2 en 3 staaf zwaar plaatijzer, koper vernikkelde reflector. **BOVENLICHTBAKKEN:** Groot en diep model prima brons uitgepolijst. **Kleine BOVENBAKJES:** (250. Faaspandels) zeer gangbaar. **ZOLDERPLATEN:** 12½-17 en 20 cm doorsnede. De gevraagde diepe modellen.

Wij leveren **UITSLUITEND** aan grossiers en hebben **GEEN** vertegenwoordigers. Fabrieken elk artikel ook volgens opmaat op Electr. en Verlichtingsgebied tegen **ZEER SCHERPE PRIJZEN**. Vraagt schriftelijke offerte of beter . . . Kom zelf.

N.V. Nederlandsche Handels Vereniging
voor Industriële Fabrieken

Fabriek van Electro Technische Apparaten en Verlichtingsartikelen

Amstel 188, Amsterdam, Telefoon 35196 en 35011

Electro-Ing. Bureau „Daniel“ HILVERSUM Tel. 9895

CONTROLLERS
SPILEINDSCHAKELAARS
REMHEFMAGNETEN
WALSSCHAKELAARS

Speciale schakelapparatuur voor de industrie
Af voorraad of redelijke termijnen

R.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen.
Registrerende en aanwijzende Volt-
Ampère-Watt-Cosy-enfreq.meters.
Draaiwend richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampèremeters
in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

PHILIPS'-

Producten, Gloeilampen,
Philora, Scheerapparaten

NITEK-

Installatiemateriaal

N.V. v/h **NIERSTRASZ**
Plantage Middenlaan 62, Amsterdam (C.)

Vraagt Uw leverancier

SCHOLTÈS

electrische fornuizen
en thans ook comfort

Prijs fornuis bruto f 320.— netto f 260.—

Prijs comfoor bruto f 79.50 netto f 63.50

Fornuis en comfoor zijn beide
voorzien van spaarbranders

Vrijblijvend uit voorraad Apeldoorn leverbaar

Geheel gesloten ACEC motoren

0,22 en 0,55 pk — 1500 t/m.

0,35 en 0,85 pk — 3000 t/m.

Dwd ACEC motoren

0,85—1,35—2,2—3,4—3,75 pk — 1500 t/m.

Wisselstroommotoren

0,5 pk - 110/220 V - 1500 t/m handaanzet

N.V. INGENIEURSBUREAU

FROWIJN & Co.

v.h. VAN ENST EN STOKKENTREEFT
DEN HAAG, Tel. 772662 - APELDOORN. Tel. 274

Wij leveren uit voorraad:

Mignon illuminatiefittingen.
Schakelaars, Stopcontacten.
Balanslampen, geschikt voor laboratoria etc.
Bajonetlamphouders 3/8" k.
Glasornamenten in diverse uitvoeringen.
Nummertableaux met 5 nummers.

„Castellum“ Wasmachines met motor
(Utility en oliebad)

Schroefkogel Armaturen 40 en 60 Watt (opaal)

N.V. v/h CLAESSEN & Co.

Almelo — Amsterdam — Doetinchem

Als maatstaf voor deze groep zal moeten gelden het loon voor ongeschoolden in het Metaalbewerkingsbedrijf. Bij het verwerven van meer routine en ervaring kan dan in elk jaar één praktijkjaar worden ingehaald totdat aansluiting bij de praktijkjarenregeling is verkregen. Voorwaarde hierbij is, dat de werknemer minstens twee dienstjaren moet hebben alvorens met het inhalen kan worden begonnen.

Aanvragen om van de praktijkjarenregeling te mogen afwijken moeten worden ingediend bij de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, welke haar zienswijze mededeelt aan de Vakraad voor de Kleine Metaalnijverheid.

Wij moeten hierbij uitdrukkelijk vermelden, dat de Bedrijfscommissie voor het Electrotechnisch Ambacht, welke deze aanvragen behandelt, heeft besloten voor de categorie van werknemers die zonder scholingscontract op latere leeftijd in het bedrijf komen, uitsluitend tot het doen inhalen van praktijkjaren over te gaan, indien een scholingscontract gesloten is of andere garanties betreffende de opleiding aanwezig zijn.

Tenslotte zij nog vermeld, dat alle aanvragen om afwijkingen van loonregeling voor het electrotechnisch bedrijf moeten worden ingediend bij het secretariaat van de Vakgroep, Mauritskade 45, Den Haag,

M. VAN GILS

KORTE BERICHTEN

Op 7 Maart jl. werd te 's-Gravenhage een vergadering gehouden van het Gewestelijk Bestuur Zuid-Holland van de Vakgroep E.A. Op deze vergadering gaf mr. van Gelderen een uiteenzetting i.z. het L.A.C. Als vertegenwoordigers in de voorlopige regionale Regelingscommissie werden benoemd de heren F. Koopmans — Rotterdam; G. R. Nap — Den Haag; en J. Turion — Gouda.

Op 8 Maart vergaderde de financiële commissie uit de Bestuurscommissie van de Bedrijfsgroep Metalen verwerkende Ambachten, welke is belast met de distributiewerkzaamheden van de groepen die tot deze Bedrijfsgroep behoren.

De financiële commissie behandelde verschillende voorstellen inzake de liquidatie van de sectie electrotechnische installateurs van de B.M.A.

Op 9 Maart werd te 's-Hertogenbosch een vergadering gehouden van een aantal prominente figuren uit de Ondervakgroep Kleine Nijverheid op Electrotechnisch Gebied. Na een uiteenzetting van de heren P. B. Baars en mr. J. H. van Gelderen werd besloten tot een vorming van een Gewestelijke Afdeling Noord-Brabant van de Ondervakgroep. In het bestuur namen zitting de heren J. Moret, Eindhoven, Voorzitter; P. H. de Koning, Eindhoven,

**Liquidatie
Distributie-afdeling**

Van verschillende zijden werd ons gevraagd op welke wijze de liquidatie van de distributie-afdeling van de B.M.A. zal plaats hebben. In verband hiermede delen wij mede, dat voorstellen inzake deze liquidatie in bewerking zijn. Zodra mogelijk zullen hieromtrent nadere mededelingen worden gedaan.

Penningmeester; A. J. Hooyen, Tilburg, Commissaris; W. F. Freijzen, Breda, Secretaris; W. J. G. Goedhart, Helmond, Commissaris; terwijl de heer P. C. Borg-houts, Inspecteur van de Vakgroep als administrateur van deze Afdeling zal optreden.

Op 17 Maart werd te Utrecht een vergadering gehouden van de Directeuren van Bureaux voor Vakbelangen, georganiseerd in de F. E. V. A., de Federatie van Bureaux voor Vakbelangen.

De vergadering stond onder leiding van de secretaris van de F. E. V. A., mr. J. H. van Gelderen. Verschillende punten van praktische aard werden besproken. Men besloot deze vergadering elke 3 maanden te houden.

Radio-artikelen

steeds ruim gesorteerd. Fabrikant van Glas Isolatoren - Stationsnamenschalen - Banaanstekkers - Ant. Doorvoeren - Verlengasjes - Ant. Veiligheden en Schakelaars. Vraagt reizigersbezoek of prijslijsten aan. Alle toebehoren voor Weide Apparaten steeds leverbaar.

„R.E.T.A.F.”

Musschengang 17 - GRONINGEN - Tel. 28890

W. Schuurman N.V.

ELECTROTECHNISCHE GROOTHANDEL
HOFFLEIN - Tel. K. 2200, 2044 (2 lijnen) 2035-5104 - Alkmaar
UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

- DR.STR.MOTOREN 0,05 PK 220/330 V. 3000 t. dr.wt.d.
- DR.STR.MOTOREN 0,60 PK 220/330 V. 1450 t. dr.wt.d.
- 2-PLAATS COMFOREN SEM 220 V. met platen van 14 en 18 centimeter diam.
- WATERKOKERS IN ZWARE ALUMINIUM UITVOERING 1 Liter 220 V. prima kwaliteit.
- 3-POLIGE WANDCONTACTDOZEN IN BAKELIET. 25 Ampère met bijbehorende stekkers, zware uitvoering.
- FORNUIZEN FABRIKAAT SAUTER, zeer moderne modellen, 220 V. eerste klas uitvoering.

„VYNCKIER” Importrice:
N.V. Handel Mij. „Electro-Metaal” A. G. van RIJN, PIET HEINSTRAAT 102, DEN HAAG, TEL. 336144 en 321011

KASTENBATTERIJEN:
Verdeelkasten, schakelkasten etc. in excellithen uitvoering, (K.E.M.A. goedgekeurd).

- Orders op Vynckier kunnen worden geplaatst: 1e. met levertijd ca. 3 maanden, onder voorbehoud voldoende deviezen.
- 2e. met een maximale levertijd van 9 maanden, onder voorbehoud, dat de Benelux 1 Januari 1950 in werking treedt.

VRAAGT OFFERTE! Sterdriehoekschakelaars in bakelieten uitvoering voorradig

„WILKAFOON”-

volautomatische gramfoonplatenwisselaars voor 30 platen van 25 cm. Voor bedrijven, hotels, café-restaurants enz.

SPECIALE AANBIEDING
Gramfoononderzetkastjes met en zonder motor

Apparatenfabriek „WILKAFOON”
Karel Cremers - Tegelen

Handel en grossiers erkende kortling

* NEON LICHTBUIZEN - LETTERS ETALAGE-ORNAMENTEN BINNENVERLICHTING INSTALLATIES

KORTE LEVERTIJD
ONDER GARANTIE
PRIMA AFWERKING

Vraagt vrijblijvende offertes aan bij:

SUPER-NEON, UTRECHT
SINGELSTRAAT II — TEL. 13727

Installateurs de bekende rabatten

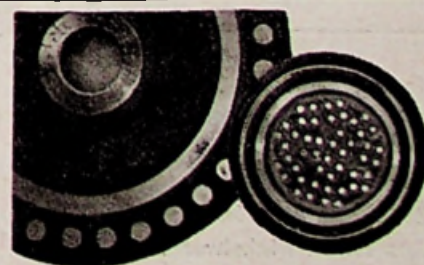
ROODHAAG levert vrijblijvend uit voorraad:

- ADIOMARELLI Milaan
5 lamps Superheterodyne 10A15E
ontvanger 4 golflengten fl 310.- bruto
- ADIONE, Wenen
R 2 auto ontvanger, tevens geschikt voor wisselstroom, 3 golflengten „ 430.- ”
- 8W fraaie 6-lamps ontvanger met optische afstemmer „ 430.- ”

EVERING UITSLUITEND AAN N.V.R.D. LEDEN
C. N. ROOD, 's-Gravenhage
Veteringkade 37, Telefoon 77 19 20 (3 lijnen)

N.V. Ph. J. Schut, Amsterdam C.
Keizersgracht 684 — Telefoon 36582-43377

- Materiaal voor
- Luidsprekende telefooninstallatie
- Alarminstallaties
- Veiligheidsinstallaties
- Signaalhoorns
- Nummerborden
- Lichtsignaalinstallaties voor ziekenhuizen
- Diverse relais

N.K.F. DELFT sterkstroomkabels zwakstroomkabels

Stofzuigerlangen voor Protos en 30 mm.
 Waasera, 100/11, 100/11 links, 100/11 (vast), 85/11, 90/7, 90/7 links,
 90/7 (vast), 75/8, 110/7, 110/7 links, 120/11 links, 125/7, 125/7
 (7 mm asgat), 125/12, 132/11.
 Waalerbusjes, 6,7 & 8 mm. Rubber sokken, 34 mm.
 Zuigmonden, 28, 30, 32 & 35 mm. Kleine zuigmonden, 30 mm,
 28, 35 mm.
 Monturen, 28, 30, 32, 35 mm.
 Stofzakken voor klop-veegmachines. Protos (groen, rood, rapid).
 Stofzakken, Efa, Electrolux 11 & 25, Excelsior, 17 cm.
 Stofzakringen, 13, 15, 17 cm. Protos, (groen), Excelsior.
 Lederen handvatten. Houten borstels. Handvatbuisjes.
 Kogellagers, B-6 t/m R-10 (vast). E-6 t/m E-11 (los).
 Vampyr en Protos klemborstels. Vampyr palhuis met veertje.
 Inbouwschakelaars, en oengatsmontage.
 Zuigbuizen, 32 mm. Tappen: 30 en 32 mm enz.

Stofzuigergroothandel J. Bleyé
 Bremhorstlaan 8 - WASSENAAR - Telefoon 9866.

H.H. Installateurs en Grossiers

Wij exposeren in onze stand op de Jaarbeurs enkele interessante **VERLICHTINGSARTIKELLEN**
 Verzuimt niet onze **STAND 1053**
 Gebouw Vredenburg 1e etage te bezoeken.

S. BIEDERMAN

Technische Industrie en Handelsonderneming
 Lijnbaansgracht 8-10 - Amsterdam-C.

Wegens vertrek ter overname

een moderne electro-winkel annex werkplaats,

enige vestiging in centrum gegoede wijk 's-Gravenhage, met huuroverdracht van woonhuis en overname inventaris. Br. letter M. E. W. Alg. Publiciteits Bureau, Z. O. Buitensingel 226a, 's-Gravenhage.

„Transforma“

Voor één- en driefasen transformatoren regeltransformatoren stroomtransformatoren

AMSTERDAM, KARPERWEG 37-41 TELEFOON 96610-96511

Fabricage van:

Transformatoren voor radio, versterker- en televisie doeleinden. Geluidsinstallaties. Kerkversterkers voor slechthorenden compleet met telefoons.

Groothandel in:

Radio- en versterkeronderdelen o.a. duo-condensatoren, m.f. filters, weerstanden, Hellesens anodebatterijen 90 volt, electrolyten, montagemateriaal en draad, afgeschermd draad, microfoonkabel enz. enz.

Technisch Bureau J. Th. van Reijssen
 Choorstraat 16 - DELFT - Telefoon 2678

Installateurs!

Laat ons onderstaande installaties voor u verzorgen! Wij zijn hierin gespecialiseerd en leggen deze installaties bedrijfsklaar aan door het gehele land. Aantrekkelijke provisie!

- Alarm-installaties tegen inbraak
- Luidsprekende telefoon-installaties
- Huistelefoon-installaties

Bezoekt ons op Jaarbeurs - Utrecht Vredenburgpaviljoen - Stand 649

„ELECTRALARM“ Amsterdam-C. WOLVENSTRAAT 1
 Let op het juiste adres! Telefoon 325

Mogen wij U ook op de a.s. Voorjaarsbeurs van 9 Maart t/m 7 April verwachten? Een grote verscheidenheid van artikelen zullen wij U tonen, waaronder zeker ook wel iets voor U bij zal zijn.

Jaarbeursstand 1227

N.V. HECO Frans Hamers **AMSTERDAM-C.**
 Groothandel in electrotechnische materialen en verlichtingsartikelen
 Laurierwarstraat 25-27 - Tel. 33196 (K 2900)
HECO heeft alles voor Uw montage

Rubber-Laskabel

in zeer soepele uitvoering. Uit voorraad leverbaar in verschillende doorsneden.

N.V. E. M. ELECTROSTOOM
ROTTERDAM Filiaal: **AMSTERDAM**
 Postbus 301 N.Z. Voorburgwal 28-30
 Telefoon 45680 Telefoon 32378

Verhuren en installeren van:

Electrische installaties voor feestterreinen tentoonstellingen en openluchtspelen. Toneelverlichting.

Uit voorraad leverbaar:

Org. spotlights. Merk Strand Electric.

C. SELLMEYER
AMSTERDAM **AMSTELDIJK 4**
 Postadres Stallinlaan 34. Tel. (K. 2900) 98181. Na 6 uur 2354

N.V. RAMIE UNION
PORCELEINFABRIEK
ENSCHDEDE

SIMPLEX en CONEX-LASCHDOPPEN

ELECTROTECHNISCH PORCELEIN

H.H. Installateurs!

Wij staan dit jaar niet op de Jaarbeurs, maar bij bestelling van electrische weidraafresteringsapparaten leveren wij U: porseleinen isolatoren, hekgrepen, draadclips, draadspanners en zoveel mogelijk draad. Wij zijn in deze artikelen gespecialiseerd en leveren vlot, wat U bestelt.

W. G. NIJBOER, GROOT-HANDEL
ARNHEM - Prins Hendrikstraat 2 b
 Telefoon 23180

TEHAWE

Blanke ovendrogende isolatietak tegen olie, vocht en zuur bestand. Vlugge drooptijd: tast het emailtendraad niet aan.

W. WERNER
 TECHN. HANDELSONDERNEMING
 PALTZERWEG 223 - DEN DOLDER - TELEFOON 2165 - BILTHOVEN

GROOTHANDEL

vraagt offerte voor:

- Radiotoestelknoppen
- Verende entrees
- Montageboutjes 3 x 10 m/m met moer
- Lampvoeten voor ECH 21
- Kokercondensatoren

aanbiedingen onder No. 1320

Een extra aanbieding:

PHILIPS' LUIDSPREKER
 met krachtige perm. magneet, conus diameter 11 cm zonder uitgang.

Fl. 9.75 netto

Bijbehorende uitgang Fl. 3.75 netto.

Beperkte voorraad tijdelijk leverbaar! Verzending onder rembours, niet franco.

A. VALKENBERG
 KINKERSTRAAT 252-258 Amsterdam-W. Tel. 83678-84416

Het zal U zeker interesseren. — Nu ook **„STARLINE“-ONDERDELEN** (WETTIG GEDEPONEERD)

TELEVISIE

BEZOEK ONZE STAND 1085-1087
 Hoofgebouw, 1e verdieping op de a.s. Jaarbeurs

Alleenverkoop N.V. HARAF
 Schenkweg 14 DEN HAAG

Voor de installateur in het Noorden des lands is HET ADRES voor HEEMAF motoren en dynamo's, STORK electrische pompen, sterkstroom-, schakel- en installatiemateriaal, lastransformatoren, koolborstels en wikkelwerk:

J. Duintjer & Zonen N.V.
 Afdeling Electro-Technische Groothandel
 HILDERVANK — (Telefoon Veendam 44)

HILDEBRAND & Co. C.V.
 GELDERSCHEKADE 16 - TELEF. 43317
AMSTERDAM-C.

„Artikelen, die vlot verkocht worden“

DAT IS WAT U NODIG HEEFT, NIETWAAR!

Vraagt daarom Uw grossier op de Jaarbeurs nu eens de complete

VAN GEEL-COLLECTIE
 te zien

VAN GEEL'S Metaalwarenfabriek
BOXTEL

Cistofa

De sanering van de Stofzuigerhandel is t.a.v. de afnemerslijsten zo ver gevorderd, dat de voorlopige afnemerslijsten, welke zijn samengesteld uit de opgaven van afnemers, van fabrikanten en grossiers, aan een nader onderzoek zullen worden onderworpen door de afdelingen detailhandel en ambacht. Na overleg tussen de laatstgenoemde afdelingen is besloten dat de Buitendienst van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht zich in verbinding zal stellen met de diverse afdelingen van Ambacht en Detailhandel teneinde de lijsten met de mensen uit het bedrijf te bespreken. Wij wekken de functionarissen van alle afdelingen op alle medewerking aan de leden van de Buitendienst te verlenen, aangezien deze heren hiermede belast zijn met een omvangrijke en zware arbeid, die echter in de kortst mogelijke tijd verricht dient te worden.

Rectificatie ijzerdistributie

Het zetfoutenduiveltje heeft ons in het bericht over de ijzerdistributie parten gespeeld. Wij laten hier nogmaals de tekst van de rectificatie over de ijzerdistributie uit ons vorig nummer volgen.

In de mededeling over ijzerdistributie in nummer 87 van Electro Radio Mercur is in de eerste alinea per abuis een zin weggevalen.

De daarin genoemde contingenten zijn zowel voor de leden van de Ondervakgroep Electrotechnisch Installatiebedrijf als voor de leden van de Ondervakgroep Kleine Nijverheid op Electrotechnisch Gebied beschikbaar gesteld.

De Rijkswerkplaatsen voor vakontwikkeling

Op het ogenblik zijn er 33 Rijkswerkplaatsen, zo lazten wij in Economische Voorlichting, terwijl er in het Noorden des lands nog enige opgericht, dan wel belangrijk uitgebreid zullen worden.

De deelnemers aan de cursussen, waarvan de gemiddelde tijdsduur zes maanden is, ontvangen een loondervingsvergoeding, aangepast aan hun sociale omstandigheden.

In 1948 beëindigden 4 652 deelnemers met succes een cursus, waaronder 1 180 metselaars, 1 080 timmerlieden, 1 235 bankwerkers, 405 lassers en 364 electriciëns.

Ter voorkoming van massa-werkloosheid

In Economische Voorlichting lazten wij, dat, ter voorbereiding van maatregelen om bij eventuele wisselingen in de conjunctuur massa-werkloosheid te keren, de Regering onlangs een Interdepartementale commissie voor de Werkgelegenheid in het leven heeft geroepen, in welke Commissie alle ministeries zijn vertegenwoordigd, die op het voorkomen van werkloosheid invloed kunnen uitoefenen.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

Mededelingen VAN DE VAKGROEP

SECRETARIAAT:

KEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.

TELEFOON 40027

**DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE
VERBRUIKSTOESTELLEN EN
VERLICHTINGSARTIKELLEN**

Help U zelf!

Dit opschrift is in zekere zin toepasselijk in iedere situatie waarin men verkeert. Het geldt voor de enkeling zowel als voor de massa. Ook is het een synoniem van het oud-Hollands spreekwoord: Steek de handen uit de mouwen en pak aan.

Dag in, dag uit ervaren we het weer: de aanhouder, de man, met bezieling en weloverdachte voortvarendheid, komt er.

We leven in een snelle tijd! Dit is een verzuchting, die men tegenwoordig zeer dikwijls hoort slaken. Hoewel er reeds een bepaald tempo in zit, vermoeden we toch wel, dat het in de nabije toekomst nog wel iets sneller zal gaan. Het is alleen de vraag waar we deze snelheid aan afmeten. Wanneer we bijv. op een vrij moment eens een boek ter hand nemen van onze voorvaderen in de 18e eeuw en we zien, hoe zij geleefd hebben, dan staan we wel een moment te kijken en vragen ons af, hoe dat allemaal nog zo is afgelopen en hoe die mensen er gekomen zijn. Het reizigersvervoer, de post, het ambacht enz. alles vorderde zoveel tijd, als we op het moment voor onmogelijk houden.

En toch was dit alles mogelijk, omdat de algehele situatie zo geheel anders was dan op het moment.

Langzaam maar zeker is men in de beginne vooruit gegaan en juist zoals het met een sneeuwbal gaat, gaat het steeds vlugger. Zo zijn wij ook met deze toestand vergroeid en we hebben ons er bij aangepast. De een gaat dit makkelijker af dan de ander, gezien zijn natuur en geaardheid; doch op de duur worden we allen door de grote massa meegezogen, omdat we, ook al zouden we dat gaarne willen, alleen geen weerstand kunnen bieden. Het zou overigens ook onmogelijk zijn als enkeling achter te blijven; we zouden al heel snel door de vooruit drommende massa als „achterlijk” worden aangemerkt.

Zo rolt het geheel door en welhaast met de regelmaat waarmee de getijden wisselen, volgen in de laatste tientallen jaren de gebeurtenissen zich op. Oorlog en vrede, voor- en tegenspoed, zij allen keren regelmatig terug en geven ons een duw achter- of vooruit, al naar gelang het feit, dat zich heeft voorgedaan. Alle krachten worden gemobiliseerd om tegenslagen het hoofd te bieden of om er zo spoedig mogelijk weer boven op te komen. Een zeer sterke evolutie hebben we meegemaakt na de oorlog '14-'18. Het leek of de gehele wereld zich veranderd had en zeer velen kostte het moeite zich de nieuwe situatie

in te denken. Velen van hen waren nog in de vaste overtuiging, dat deze nieuwe situatie niet lang stand kon houden en dat men langzamerhand wel weer terug zou gaan naar de oude toestand van voor de oorlog. Zij hebben zich echter vergist, want weer was zich een nieuw proces aan het voltrekken, waarvan zij noch de gevolgen, noch het eind konden overzien.

Arbeiders-voorbeeld

De arbeiders hebben een open oog voor de situatie gehad en hebben de ontstane mogelijkheid met beide handen aangegrepen. Gemakkelijk is dit niet gegaan. Het heeft moeite en strijd gekost, doch zonder arbeid is er geen loon. Vrijgestelden verschenen en konden zich geheel wijden aan de arbeidersbelangen. Zij hebben gevochten voor een ideaal en wel voor een behoorlijke beloning van hun arbeid. Thans na ruim dertig jaren, evenveel jaren van strijd en opoffering, kunnen zij met een zekere genoegdoening op deze afgelegde weg terugzien. Hoe men het ook beziet of beoordeelt, van één ding kunnen we zeker zijn: dat zij ten koste van alles zullen proberen de eenmaal veroverde stellingen te behouden en waar mogelijk nog te verbeteren. Dat zij nog eens teruggedrongen zullen worden naar de oude situatie van vóór 1914, zal wel niemand voor mogelijk houden.

Les van Benelux

Een les, een harde les ligt hierin besloten. Dit is één voorbeeld uit de zeer velen. Op ieder gebied vindt U gelijke voorbeelden. Een sprekend voorbeeld hiervan is op het moment wel de Benelux. Veel hebben we hierover reeds gelezen en veel gehoord. Sterk uiteenlopend zijn ook hierover de meningen geweest. Velen

(Vervolg zie blz. 106)

ONBETAALDE BIJDAGEN EN KWITANTIES 1948.

Hoewel practisch de meeste leden hun bijdrage aan de Vakgroep hebben betaald is er een klein percentage, dat hierin nalatig is geweest. (3%).

Wij doen op deze heren nogmaals een beroep te willen medewerken en deze kwitantie bij le aanbieding door de Bank te voldoen. Zij die dan nog niet tot betaling overgaan zullen nog eenmaal een waarschuwing krijgen; ook wordt het bedrag van de contributie vermeerderd met f 2,50 voor extra kosten. Indien ook daaraan geen gehoor wordt gegeven wordt deze verder in handen van advocaten gegeven en worden deze kosten belangrijk hoger en U weet: de Hoge Raad heeft hierin reeds geoordeeld en het brengt voor U dus alleen maar kostenverlies.

hebben getwijfeld of het wel niet altijd bij goede voornemens zou blijven en de werkelijke uitvoering eeuwig op zich zou laten wachten. In dit blad hebben wij reeds eerder betoogd, waarom dit laatste o.i. onmogelijk was. Thans zijn de verschillende ministers wederom tezamen geweest om diverse punten te bespreken en verdere maatregelen te beramen. Het resultaat is geweest, dat alle verwachtingen zijn overtroffen en dat wederom een nieuw bewijs is geleverd, dat door juiste samenwerking alles te bereiken is. Het is weer een lichtend voorbeeld in deze, overigens zo vaak sombere wereld. Laten we echter deze lichtpunten vasthouden en leren ze op de juiste waarde te schatten en er ons voordeel mee doen.

Laten we er ons echter wel voor wach- ten, dat we niet alles met een zekere ge- latenheid over ons laten komen en wel zullen zien, wat te zijner tijd gebrouwen is. Dat zou een fatale fout zijn. Het is nl. niet zo, dat de 3 regeringen alles tot in de finesses uit zullen stippelen, doch slechts in grote lijnen zullen aangeven, hoe de zaak straks zal moeten draaien. Een zeer belangrijke factor is hier, dat het parti- culiere initiatief hierin een hartig woordje zal moeten meespreken en dat straks mis- schien nog wel eens kon blijken, dat het moeilijk is te beoordelen, wat nu eigenlijk wel het belangrijkste is. Iedereen, U en ik, zonder enige uitzondering heeft hier een grote taak te verrichten en zal onze volle krachten hieraan moeten geven. Dit eist tevens voorbereiding, opdat we straks niet voor het voldongen feit zullen komen te staan en het wel eens kon blijken, dat we te laat zijn gekomen.

Een ingestelde enquête in de drie landen bracht aan het licht, dat 87 % voorstander is van de economische Unie. De verdeling hiervan is practisch 50 : 50. Dit is even- eens een verheugend verschijnsel, aange- zien men in dagbladen enz. nog wel eens een artikel vindt, dat een bepaalde firma of een bepaalde groep zeer sterke bezwaren heeft en sterke tegenkating toont. We zullen dit echter in het grote geheel moe- ten bezien, aangezien er ongetwijfeld hier en daar offers gebracht moeten worden. Een samenwerking, ongeacht of deze tus- sen twee, drie of meerdere partners wordt gesloten, eist wederzijds begrip en toe- gevendheid. Zonder dit is het ten enen- male onmogelijk.

Conclusie voor onszelf

Reeds eerder hebben wij in dit blad ge- zegd, dat ook wij in dit opzicht attent zijn en reeds een eerste contact gelegd hebben en het is onze uitdrukkelijke wens dit contact zo spoedig mogelijk uit te breiden en te verstevigen, opdat wij straks voorbereid tegenover de nieuwe situatie komen te staan.

Het is een les ook voor ons electro detail- listen. Helpt U zelf! Wacht niet af of een ander het voor U zal doen. Steek de handen uit de mouwen en pakt zelf aan, dan weet U tenminste dat er iets gedaan wordt en heeft U zekerheid. Deze zekerheid heeft U nodig in deze en nog veel meer in de komende tijd. Met gezond optimisme zullen we de naderende periode, die onge- twijfeld moeilijk zal zijn, tegemoettreden. Schaart U hecht achter Uw bestuur, opdat de electrotechnische detailhandel een machtig blok zij, waar een ieder terdege rekening mede dient te houden.

De Jaarbeurs gaan we samen „doen”

Van 29 Maart tot en met 7 April a.s. is er weer Jaarbeurs in Utrecht en onge- twijfeld zullen duizenden detaillisten daar weer een kijkje gaan nemen.

Vanzelfsprekend zult U bij alle leve- ranciers welkom zijn, doch het is altijd een tikje prettiger, indien U daar dan een bekend gezicht ontmoet, in dit geval de vertegenwoordiger die U ook thuis bezoekt.

Daarom heeft de Groothandel een sche- ma opgesteld, dat er als volgt uitziet:

29 en 30 Maart: Exportdagen.
31 Maart en 1 April: Groningen, Friesland en Drente.
4 en 5 April: Overijssel en Gelder- land.
6 en 7 April: Limburg en Oost- Brabant.

De exposerende firma's zorgen er dus voor, dat detaillisten uit de hierboven aangegeven provincies op de daarvoor ver- melde data steeds „hun eigen” vertegen- woordiger aantreffen. Een goed idee dat ongetwijfeld vrucht zal afwerpen.

Voor de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht is dit niet nodig, omdat de aldaar wonende detaillisten ongetwijfeld één of meerdere heren van de staf zullen kennen, welke staf uiter- aard gedurende de gehele Jaarbeurs aan- wezig zal zijn.

Financiële Commissie

Onderstaand publiceren wij de ver- klaring van een uit leden van onze Vak- groep gevormde commissie tot onderzoek van de financiën van de Vakgroep D.V.V.:

De ondergetekenden:

J. J. BOTH, Linnaeusstraat 38b te Amsterdam
A. MACKOR, Hagedoornweg 44 „
G. WAGENAAR, Javastraat 81 „

leden van de commissie tot onderzoek der financiën van de Vakgroep Detailhan- del in Electriche Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen

verklaren hiermede de balans en verlies- en winst-rekening over de jaren 1946 en 1947 te hebben onderzocht, voor zover de bescheiden dit toelieten en zich over- tuigd te hebben van de doelmatigheid der uitgaven, in overeenstemming met de Accountantsrapporten.

Zij stellen voor, de secretaris décharge te verlenen over het gevoerde beheer.

Amsterdam, 1 Februari 1949.

w.g. J. J. Both
w.g. A. Mackor
w.g. G. Wagenaar.

Het verslag over 1948 volgt binnenkort.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

Vrije organisatie van

ELECTROTECHNISCHE DETAILHANDELAREN

Sinds onze laatste publicatie in de vorige Electro Radio Mercur nr. 88 dd. 12 Maart jl., zijn inmiddels de na- volgende afdelingen opgericht: N. Hol- land, Z. Holland, Zeeland, N. Brabant, Limburg, Utrecht, Gelderland en Over- ijsel.

In het volgend nummer zult U de laatste opgaven vinden, die van Drente, Groningen en Friesland. Op 31 Maart a.s. is de kring gesloten en op 27 April d.a.v. zullen in Utrecht alle Afdelings- bestuursleden bij elkaar komen, en zal het geheel een definitieve vorm krijgen. De reeds bekende Afdelingsbestuurs- leden zijn reeds in het bezit gesteld van de nodige gegevens, opdat zij die van te voren onder elkaar kunnen bespreken, waardoor het mogelijk zal zijn, op het congres tot definitieve re- sultaten te komen.

Onderstaand geven wij U een opgave van de voorlopige besturen:

Afd. Utrecht :

M. B. Caarels te Utrecht.
Ph. Cohen te Utrecht.
Kersbergen N.V. te Utrecht.

J. Koster te Zeist.
J. Schuurman te Utrecht.
H. van Waveren te Driebergen.
A. van Wijnen te Doorn.

Afd. Gelderland :

H. Geertsen te Nijmegen.
G. Louwerse te Zaltbommel.
P. Lucassen te Nijmegen.
J. Penseel te Arnhem.
L. Schoots te Tiel.

Afd. Overijssel :

W. Bekius, Zwolle
J. Brandsma, Steenwijk.
W. Hofman, Hardenberg.
J. Kolenbrander, Hengelo.
J. Langkamp, Enschede.
D. Schotveld, Almelo.

Groningen en Friesland

Reserveer 30 respectievelijk 31 Maart a.s. voor deze hoogst belangrijke ver- gaderingen. Ook U zult pal willen staan voor de belangen van de detailhandel. De overige provincies gingen U reeds voor, volgt gij thans!

Onbelaste reserve bij Inkomstenbelasting

Alleen met overleg te hanteren!

DOOR J. L. VAN HEDEL, BELASTINGCONSULENT

Allerwegen wordt door het zakenleven geklaagd over de bijna niet te torsen belastingdruk, en terecht! De belastingen zijn zó hoog opgeschroefd, dat bij velen het initiatief wordt gedood en dat bij talrijke ondernemingen van een gezonde financiële positie geen sprake meer is.

Wij hebben intussen echter te maken met het belastingstelsel zoals dat nu eenmaal is en kunnen slechts hopen, dat in een niet te verre toekomst een rechtvaardiger belastingstelsel zal kunnen worden verwezenlijkt.

De zakenman zal echter ook terdege moeten beseffen dat het stelsel van belastingen zoals wij dat hier kennen, zó ingewikkeld is geworden dat zeer vaak de mogelijkheden om de belastingdruk te verlagen, door gebrek aan kennis of gebrek aan deskundige voorlichting, lang niet ten volle worden benut.

Een sprekend bewijs voor de juistheid van deze bewering wordt gevormd door de reactie van de lezers op de in dit blad gepubliceerde artikelen inzake de omzetbelasting. Daaruit is wel onomstotelijk komen vast staan dat talrijke middenstan-

ders, geheel overbodig, teveel aan de fiscus hebben geofferd.

Nu spreekt het vanzelf, dat het voor de zakenman, die toch al zijn handen vol heeft om in deze lang niet eenvoudige tijden zijn zaken op een behoorlijke manier te behartigen, onmogelijk is om volledig op de hoogte te zijn van alle mogelijkheden welke door de fiscus worden geboden. De zakenman zal zich dus moeten voorzien van de hulp van deskundigen. Jammer genoeg echter is het voor de zakenman ook vaak zeer moeilijk om te kunnen vaststellen of een bepaald deskundige ook inderdaad terzakekundig is. Het beroep van accountant en dat van belastingconsulent is nog volkomen vrij. Dat betekent dus dat iedereen, ongeacht zijn bekwaamheid of onbekwaamheid, het recht heeft zich als accountant of belastingconsulent uit te geven.

Hiermede wil zeker niet gezegd zijn, dat het bezit van welk diploma dan ook en het lidmaatschap van welke vereniging dan ook *voldoende* waarborgen biedt voor een vakkundige uitoefening van het beroep. Er wordt alleen mee bedoeld, dat de zaken-

man die een keuze moet maken uit verschillende belastingdeskundigen er zich terdege van bewust moet zijn, dat deze keuze voor hem zeer belangrijk is. Het is dus zaak tevoren serieus te informeren naar de bekwaamheid, de betrouwbaarheid en de deskundigheid van de man aan wie hij straks zijn belangen in handen gaat geven.

Ook dient er op gewezen te worden, dat in de practijk herhaaldelijk blijkt hoe onverstandig het in veel gevallen is om de boekhouding en belastingzaken te laten verzorgen door iemand die in zijn vrije tijd ook „iets aan boekhouden doet” en van belastingen wel „het een en ander afweet”. Aan de belastingadviseur van heden worden zeer zware eisen gesteld, hetgeen een ieder duidelijk zal zijn die bedenkt dat deze adviseur terdege op de hoogte moet zijn van *alle* belastingwetten en besluiten, een gedegen kennis moet hebben van de leer der inrichting en controle van de boekhouding, terwijl hij voortdurend studie moet maken van alle wijzigingen welke in de verschillende belastingwetten worden aangebracht en last but not least zal hij, door een eerlijke uitoefening van zijn taak, het vertrouwen van de belastingadministratie moeten genieten.

ELECTRO - LARIA

Op het Octrooi-bureau: „Denkt U dat het publiek al te vinden zal zijn voor draagbare televisie?”

Ook de zakenman moet op hoogte blijven

Hoe ingewikkeld ook het belastingstelsel moge zijn, de zakenman zal toch niet het standpunt mogen innemen van: „die belastingen zijn mij te ingewikkeld, dat laat ik maar aan mijn adviseur over”.

Integendeel, de verstandige zakenman zal, ook op het gebied der belastingen zijn, ogen en oren steeds de kost moeten geven en wanneer hij iets hoort of leest wat misschien voor zijn zaak van belang kan zijn, zal hij er goed aan doen dit met zijn adviseur te bespreken.

En nu: de onbelaste reserve

Na deze wat lang uitgevallen inleiding, zullen we nogmaals enige aandacht gaan schenken aan de mogelijkheden, welke de onbelaste reserve kan bieden.

Zoals reeds uit voorgaande artikelen is gebleken, is het toegestaan om een deel van de winst belastingvrij te reserveren. Dat betekent dus dat de inkomstenbelasting en ondernemingsbelasting wordt berekend over de winst nadat daar het te reserveren deel op in mindering is gebracht.

Uiteindelijk zal over die gereserveerde winst wel belasting betaald moeten worden maar door het sterk progressieve karakter van de inkomstenbelasting, kan het op het bedrag der belasting van veel invloed zijn of die gereserveerde winst in het ene of in het andere jaar wordt belast.

Gezien de ervaringen welke tot nu toe in

Fabriek v. elektrische
apparaten en
verwarmingselementen
ZAANDAM
OOSTZIJDE 238 b
Telefoon 2310 (K 2980)

**Straalkachels,
Theelichten,
Kookplaten,
Strijkijzer-elementen,
Theelichtelementen,
Bodemelementen,
Kachelementen,
Verwarmingsspiralen**
*Leverl alleen aan
H.H. Grossiers en Industrie*

Ruton stofzuigers
straalkachels
strijkijzers

*Volop verkrijgbaar
Natuurlijk bij de*

„TECHNISCHE” N.V.
De Constant Rebecquestraat 96-102, 's-Gravenhage

ORNAMENTENFABRIEK

G. J. BIEST
DEN HAAG

JAARBEURS
Stand No. 1078, 1e etage, Hoofdgebouw
**ZIJDEN en PERKA
LAMPEKAPPEN**
ATTRACTIEVE MODELLEN

Electrotechnische- en Radiogroothandel

A. J. WESTERHOF

Oostzeedijk 340 - tel. 27641 - Rotterdam

PHILIPS: versterkers, luidsprekers,
microphoons, trechters enz.

PHILIPS: radio-onderdelen

PHILIPS: service onderdelen

prompt uit voorraad leverbaar

Vraagt inlichtingen of reizigersbezoek

NIEAF
UTRECHT

DE NEDERLANDSE
FABRIEK VAN DE BESTE
ELECTRISCHE MEETINSTRUMENTEN

ELECTRO-TECHNISCHE HERSTELPLAAT

**SJERP &
JONGENEEL**

DEN HAAG
PRINSEGRACHT 184 — TELEF. 33528

GISO-LAMPEN

ELECTRON

Groothandel in Gloeilampen en
Electrisch Materiaal
Insulindestraat 82 — ROTTERDAM.
Telefoon 42153—28946.

VERKOOPKANTOOR van de bekende
HELIUM lampen

Noteert U even?

MEUSKENS'

ELECTRO-TECHNISCHE GROOTHANDEL
AMERSFOORT

*Jaarbeurs stand 1212 (Horos)
1e etage Hoofdgebouw*

*Er is iets
interessants
te zien*

op **Stand 1204**

Jaarbeurs Utrecht

ELECTROTECHNISCHE GROOTHANDEL
P. HOLTRING - HAARLEM

Korte Spaarne 25

HAZEMEYER

Beschermd Schakelmateriaal

Fabriek en Hoofdkantoor HENGELO, Telefoon 2345 (5 lijnen)
Kantoor Amsterdam: Amstel 144, Telefoon 35862
Kantoor Rotterdam: Mathenesserlaan 201, Telefoon 30634

N.V. „CORODEX”, Zandvoort
ELECTROTECHNISCHE INSTALLATIEMATERIAAL

Lamphouders, Mignonlamphouders, Kroonlamphouders, Stallamphouders, Plafondlamphouders, Majolica's, Zolderrozetten, Snoerdoosjes, Armaturen 40 en 60 W., W.D. Armaturen, Schroevenkoppen K. II en K. III, Kabelaftakdozen, Wartels 16 en 21 mm. P. G., Plafondplaten, Kabelzadels, Contactstoppen 6 en 10 Ampère, Koppelcontactstoppen, Driewegstekkers etc.

De Nederlandse Fabrik van Kwaliteitsproducten

BOBÉ STRIJK-, PERS- EN
BODEMELEMENTEN
levert aan
Groothandel
en Industrie
SPIRALEN, BROODROOSTER EN
THEELICHT ELEMENTEN MET
STENEN DWERGFITTING.
LOSSE DWERGFITTINGEN EN
BANANENSTEEKERS

Elementen voor alle Industriële doeleinden.
Tegen scherp concurrerende prijzen.

BOBÉ, Beukenweg 9-13, Tel. 54161, Amsterdam-O.

Installateurs!

Laat ons Uw neon-Installaties verzorgen!
Wij zijn daarvoor speciaal ingericht, maken
ontwerpen, begroten, verkopen en mon-
teren door het gehele land.

Technisch Bur. voor NEON-VERLICHTING
P. J. BUIS, 's-GRAVENHAGE,
KONINGSPLEIN 11, TEL. 392400—390418

- Steeds meer courante artikelen
- Voortdurend meer afnemers!
- Regelmatig stijgende omzet!

ELECTROTECHNISCHE GROOTHANDEL

Max Goudekot & Co

Weesperzijde 24, Amsterdam (O.), Telefoon 511

Minkes levert:

- Walsschakelaars en buiszekeringkasten in gegoten aluminium w.d. uitvoering met losse pasvlakken, 60 Amp., 100 Amp., 200 Amp.
- III-Groepkastjes 25 en 60 Amp. (type 25).
- Kabelinvoeren (type 35 en 17).
- Kabeleindsluitingen (type 13a).
- Ringventilatoren.

Minkes

Hoefkade 667-671, DEN HAAG, Tel. 391563

Uw bezoek aan onze
stands 1139 t/m 1152

op de Ned. Jaarbeurs te Utrecht zal door
ons op hoge prijs worden gesteld.

Industriële en Technische Handelsmij. N.V.
Den Haag, Zuilingstraat 22-24, Telef. 116130

„VONKA” AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfontein-
schijnwerpers, motoren enz.

voor

**ILLUMINATIE - TONEEL-
VERLICHTING - KRACHT**

de praktijk zijn opgedaan is het van belang er eens op te wijzen, dat men in het algemeen de mogelijkheden welke de onbelaste reserve biedt, in veel gevallen niet voldoende benut. Wat hiermede precies wordt bedoeld mag duidelijk te maken zijn met enkele voorbeelden.

Voorbeeld 1:

De winst, door een zakenman in 1948 behaald, bedraagt f 12 000,—. We nemen aan dat, op grond van de desbetreffende voorschriften, een bedrag van f 1800,— belastingvrij mag worden gereserveerd. Aan inkomsten buiten de onderneming is in 1948 een bedrag van f 725,— genoten. Het belastbaar inkomen voor 1948 zou dus worden gesteld op f 12 000, min f 1 800,— plus f 725,—, of f 10 925,—.

Nu is het echter zó dat over een belastbaar inkomen van f 11 040,— hetzelfde bedrag aan inkomstenbelasting is verschuldigd als over f 10 925,—. Men zou dus door een bedrag van f 1685,—, belastingvrij te reserveren, eenzelfde resultaat bereiken. Het bedrag der onbelaste reserve, waarover vroeg of laat toch eens belasting betaald zal moeten worden is hierdoor echter f 115,— lager, hetgeen t.z.t. wel eens van belang zal kunnen zijn.

Voorbeeld 2:

Een zakenman heeft in de jaren 1946 en 1947 een onbelaste reserve gekweekt ten bedrage van f 4500,—. De winst over 1948 is door toevallige oorzaken belangrijk lager dan normaal, bijvoorbeeld doordat veel bijzondere onkosten werden gemaakt. Nemen we eens aan dat die winst f 3500,— bedraagt. De privé-uitgaven over 1948 bedroegen f 4000,—, zodat in elk geval een bedrag van f 500,— van de onbelaste reserve bij de winst gevoegd zal moeten worden. Nu is het in dit geval geenszins uitgesloten dat het wel eens verstandig zou kunnen zijn een groter deel van de reserve bij de winst te voegen. Verwacht men bijv. in 1949 een winst van f 8000,— en (bijv. door betaling van achterstallige aanslagen in de Inkomstenbelasting) een privé-uitgave van f 12 000,—, dan is het zeer zeker zaak goed te overwegen hoe met de onbelaste reserve gehandeld moet worden.

Gaat men klakkeloos te werk dan zou het inkomen over 1948 gesteld worden op:

Winst	f 3 500,—
van reserve	f 500,—
	<u>f 4 000,—</u>

Doordat de privé-uitgaven van 1949 de winst met f 4 000,— zullen overtreffen, zou in dat jaar dan het restant van de reserve ook f 4 000,— bij de winst gevoegd moeten worden. Het inkomen zou dan worden gesteld op:

Winst	f 8 000,—
van reserve	f 4 000,—
	<u>f 12 000,—</u>

Aangenomen dat aftrek voor 1 kind bestaat, zou aan Inkomstenbelasting betaald moeten worden:

1948	f 422,—
1949	f 3 007,—
	<u>f 3 429,—</u>

Het kan echter ook anders. Niets belet de zakenman om de gehele onbelaste reserve van f 4 500,— bij de winst van 1948 te voegen. Hierdoor wordt bereikt dat zowel het inkomen van 1948 als dat van 1949 op f 8 000,— wordt gesteld. Aan inkomstenbelasting is dan verschuldigd:

1948	f 1 547,—
1949	f 1 547,—
	<u>f 3 094,—</u>

Op deze wijze wordt dus een belastingbesparing van f 335,— verkregen. Gemakshalve werd de ondernemingsbelasting buiten beschouwing gelaten. Aangezien het tarief daarvan, voorzover de winst meer dan f 5 000,— bedraagt, niet progressief is, maakt dit weinig verschil.

Voorbeeld 3.

Een zakenman heeft in de loop der voorgaande jaren een onbelaste reserve gekweekt tot een bedrag van f 5 000,—. Over het jaar 1948 mag niet meer worden gereserveerd doordat het maximumbedrag der reserve reeds is bereikt. De winst verhoogd met eventuele andere inkomsten vormt een bedrag van f 6 980,—.

Uit het tarief van de Inkomstenbelasting blijkt dat over een inkomen van f 7 080,— hetzelfde bedrag is verschuldigd als over f 6 980,—. Er is dus geen enkel bezwaar om de winst te verhogen met f 100,— van de onbelaste reserve. Daardoor wordt immers niet méér inkomstenbelasting betaald terwijl toch de reserve met f 100,— is verminderd. In een volgend jaar kan het wel eens van belang zijn, terwijl bovendien de mogelijkheid niet is uitgesloten dat men op deze wijze over een reeks van jaren een belangrijker deel van de onbelaste reserve geleidelijk bij het inkomen kan voegen zonder dat daarover belasting wordt geheven.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden. Er zal echter hopelijk uit zijn gebleken, dat het systeem der onbelaste reserve een instrument is dat met overleg gehanteerd moet worden. De fiscus schrijft wel voor hoeveel in een bepaald jaar gereserveerd mag worden en in welke gevallen de onbelaste reserve geheel of gedeeltelijk bij de winst gevoegd moet worden maar dit betekent nog niet dat het bedrag dat gereserveerd mag worden, ook tenvolle gereserveerd moet worden of dat in een jaar waarin geen deel van de reserve bij de winst gevoegd moet worden de zakenman niet vrij zou zijn om dit wel te doen. Binnen de aangegeven grenzen beschikt de belastingplichtige over de volle vrijheid om met de onbelaste reserve te doen wat hij meent dat voor hem voordeliger is.

De bekende Decca gramfoonplaten-fabriek gaat van Amsterdam verhuizen naar Doetinchem. De Amsterdamse fabriek, die reeds een jaarproductie van ruim een half miljoen platen aflevert, wordt te klein dank zij de grote vraag van het publiek naar deze muziek-opzwarte-schijven. Nu wordt in Doetinchem een fabriek gebouwd met 1000 m² vloeroppervlak. Er zal plaats zijn voor zestien Amerikaanse snelpersen.

VRAAG EN AANBOD

Te koop: 1 omvormer merk E.M.I. Utrecht (nieuw), 24 V gelijkstroom, 220 V wisselstroom 300 W f 290.— Br. nr. 1319.

Wie kan ons helpen aan losse open buispatronen of losse porcelainen hiervoor. Hoefkade 671, Den Haag. Tel. 391563.

Te koop aangeb.: 2 transformatoren prim. 110/220 Volt, sec. 60 Volt, 50 Amp, regelbaar, met Amp. meter, i.b.st. P. Planer, Weteringschans 185, Amsterdam-C.

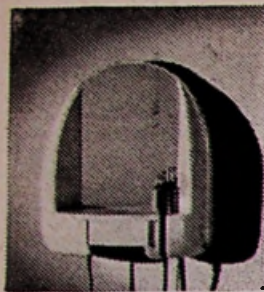
Te koop aangeb.: ca. 87 kg Isabellendraad 0,7—0,8 mm (kan event. tot band gewalst worden). Ca. 16 kg emailledraad 0,1 mm (Pope-draad). Ca. 1 kg Constaandraad emaille 0,18 mm. Fa. Adriaansz, Rapenburgerstraat 90, tel. 40952, Amsterdam.

RONETTE, Amsterdam

exposeert haar export-artikelen tijdens de Jaarbeurs te Utrecht in Stand 1205.

- pick-ups en onderdelen;
- opzet-pick-ups en tone-equalizers;
- reporter microfoons in diverse soorten;
- studio-cel microfoons;
- microfoonschakelaars;
- vloer- en tafelstandaards en andere toebehoren;
- contact microfoons voor snaarinstrumenten;
- volumeregelaars, ook laagohmig.

Gaarne zullen wij U op onze stand ontmoeten.

De moderne man
gebruikt
een Phili Shave
en

KRUMM

Scheerspiegel

Verkoopprijs fl 29,50 Normale handelkorting

APPARATENFABRIEK
Tel 3141 **KRUMM** Tel 3141
Kempensweg 36 HEERLEN

JAARBEURSHOOFDGEBOUW
1e verdieping — Stand 1153

JAC. van der VEEN

Calandplein 3, Den Haag
Tel. 180826 *

VERHUUR van alle
electrische materialen
ILLUMINATIE TOONEEL
LICHTFONTEINEN

VRAAGT UW GROSSIER :

**CASTELLUM
WASMACHINES
CASTELLUM
WRINGERS**

WASMACHINEFABRIEK

Fa. Gebr. Timmermans

TELEFOON 19 KESSEL BIJ VENLO

RADIO-
ONDERDELEN
uit voorraad

Kwaliteits-
producten

SPECIAAL-
ONDERDELEN
op aanvraag
Levering aan
grossiers

Fa. Gebr. Geul & Co., LOOSDRECHT
Telefoon K 2958-393 Molenmeent D 4

— Fabrik van Radio- en Electrotechnische onderdelen —

Motorenwikkelaar Fa. Hurstjes & Kool

VENLO, Roermondsenstr. 47, tel. 3153, Sloot 52, tel. 3596

Wikkelt MOTOREN,
DYNAMO'S,
STOFZUIGERS en
VENTILATOREN
ook voor gelijkstroom

In- en verkoop van MOTOREN en ONDER-
DELEN, KOOLBORSTELS, GLIJLAGERS enz.

NEGEN VAN DE TIEN LADDERS ZIJN

VEILIG!

N.V. HOUT-
INDUSTRIE

V.H.

JEAN WIENESE

OPGERICHT IN 1903

STERK!

BEMUURDE-
WEERD o.z. 16
TELEF. KANTOOR
15534 - 21090
OOK NA 6 UUR
FABRIEK 14850

VRAAGT ONZE 44 PAGTNA'S TELLENDE CATALOGUS

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

Philips glasballons, opaal, type DJ 25,
DJ 30, DJ 35, DO 32, DO 38, DQ 25.
type DJ: kogelvorm, type DO: kegel-
vorm, type DQ: peervorm

LEVERBAAR MET VERCHROOMDE
PENDELS, GEHEEL COMPLEET

Vraagt vandaag nog even offerte!

N.V. ELECTRO OFRA ENGROS

Straalscheweg 37/39, Venlo, Tel. 3424

KOOLBORSTELS

voor elk doel.
Uit voorraad leverbaar.

Nederl. Koolborstelfabriek
AMSTERDAM-N.
Spijkerkade 5 Telefoon 60 543

Transformatoren voor Televisie

ontvangers welke aan hoge eisen
moeten voldoen, fabriceert de

a.w.g. Transformatoren- en
Electrische
Apparatenfabriek

Verder transformatoren op ieder gebied!
Verk.kant. Franklinstraat 24, Eindhoven, Tel. 2505

MOTOREN VENTILATOREN DYNAMO'S - OMVORMERS

EMI - UTRECHT

MUNTKADE 25

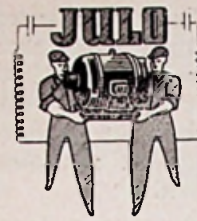
NIEUWE VOORRAAD:

gedraalde messingmoertjes M 3 vernikkeld p. 1000 st. f 7.50
gedraalde messingschroeven M 3 x 5 p. 1000 st. . . . f 9.—
geperste messingschroeven M 3 x 5 p. 1000 st. . . . f 0.50
andere maten met 14 dagen.
gedraalde messing kartelmoeren M 3 vernikk. p. 1000 st. f 21.—
gedraalde Eng. boutjes 3/16 x 3/4 zwart geolied p. gros f 4.80
rijwielachterlichtfittingen (dwerf fitting) met omhulsel,
bevestigingsboutje 3 x 15 + kartelmoer, zeer geschikt
voor inbouw per 100 stuks. . . . . f 20.—
GROSSIERS GENIETEN KORTING

NEMA HOOGKLEI 18

WINSCHOTEN — TELEFOON 255

ELECTROMOTOREN

Inkoop - Verkoop - Verhuur - en
alleen de betere soorten.

Reparatie - Wikkelen - Revisie
Ombouw, alleen kwaliteitswerk

Voor Twente en Gelderse Ach-
hoek reeds lang een bekend
vertrouwd adres.

MOTORENBEDRIJF „JULC“

Waldeckstraat 22, Enschede, Tel. 4

Isolatie-Materialen

VOOR DE ELECTRO-TECHNIEK

Direct uit voorraad leverbaar:

Olielinnenband, schuin gesneden, naadloos, Prijs
Olielinnen, Plastic- en Olielinnenkous, Presspaan
Edelpresspaan, Pertinax, Hardlinnenweefsel, Ver-
kanfiber, Leatheroid etc.

Op levering: Steatite- en Bakeliet-onderdelen

**VERKOOPKANTOOR VAN TECHNISCHE
PLASTISCHE PRODUCTEN**

Singel 66 - AMSTERDAM-C. - Tel. 499

GROTHAUZEN Venlo

fabriceert

ELECTRISCHE STRAALKACHE

2 en 3 staafs, regelt

Alle soorten

VERWARMINGS ELEMENTEN

Vraagt offerte en monsters

J. H. GROTHAUZEN

Roermondschestraat 10 - Venlo

Alle machines op het
gebied van
wissel- en draaistroom

Verlichtingsindustrie „OSIRI“

Deventer - Molenstraat 74 - Telef.

Uitgebreide collectie:

Bureaulampen
Nachttafellampen
Pianolampen
Schemerlampen
Kronen
Petroleumlampen
Ganglantaarns
Zijden- en perka-
mentkappen.

INTERNATIONALE ELECTR. ONDERNEMING

ZANDBERG WEG 97 BREDA

TEL 8018

FABRICEEFT:

TRANSFORMATOREN

ELECTROMOTOREN TOT 2 P.K.

SPAARLEK TRANSFORMATOREN

SPECIALE SCHAKELAPPARATUUR

ELECTROTECHNISCHE FABRIEK

BOEKBESPREKING

Principles and Practice of Electrical Engineering by Alex. Gray, revised by G. A. Wallace.

Sixth edition 1947 Mc. Graw-Hill Book Comp. Inc. 568 Bldz. Voor Nederland te bestellen bij J. M. Meulenhoff, Amsterdam.

Dit boek bevat een overzichtelijke, doch beknopte op de practijk gerichte behandeling van de electrotechniek, waarbij gebruik van veel wiskunde vermeden is.

Het is in de eerste plaats bedoeld voor hen, die zich niet in de electrotechniek specialiseren, doch voor wie, een hoeveelheid praktische goed gefundeerde kennis op dit gebied noodzakelijk is.

Er zijn van dit soort boeken al een aantal in het Nederlands geschreven. Zij, die in ons land de electrotechniek als bijvak beoefenen, zullen dus niet direct naar dit boek grijpen. Het zou echter zeer goed dienst kunnen doen, om leerlingen van middelbare en andere technische scholen met de Engelse electrotechnische vaktaal vertrouwd te doen raken.

v. O.

ELECTROMOTOREN

Bij de N.V. Uitgeverij A. E. Kluwer te Deventer verscheen de vierde druk van Het overwikkelen van kleine electromotoren, door ir. F. Post e.i. (Prijs ingen. f 5,25, geb. f 6,50). Dit bekende boek wil een handleiding zijn voor allen die zich toeleggen op het overwikkelen en herstellen van kleine elektrische machines, zoals stofzuigermotoren, startermotoren, wasmachinemotoren enz. In hoofdzaak is het werkje dus bestemd voor reparateur en ambachtsman. Beginnend bij een zeer eenvoudig overzicht van wat er nu eigenlijk in de motor gebeurt, gaat het boek verder met besprekingen van het onderzoek, het wikkelen, uithalen, isolatiematerialen en de gereedschappen die nodig zijn bij het werk.

Een negentigtal afbeeldingen verduidelijken de tekst en maken het geheel tot een aantrekkelijk studiewerk voor de vakman die het nodig heeft.

PRIJSCOURANT

Dat er wat verbetering komt in de materialenpositie, blijkt onder meer wel uit het feit, dat er meer en meer prijscouranten verschijnen, waaraan steeds meer zorg besteed is. Ook de N.V. Heco (Frans Hamers) te Amsterdam, 1e Laurierdwarstraat 25-27, stuurde ons een Prijs-courant 1949 die er zijn mag. Wie montage-materiaal zoekt zal goed doen, deze prijs-courant op te vragen; hij vindt allicht iets van zijn gading. De inhoudsopgave alen reeds bevat ruim 120 trefwoorden; dit bewijst wel dat doorsnuffelen van deze prijs-courant -die met duidelijke afbeeldingen verlicht is- de moeite waard moet heten!

JAARBEURS NOG TE KLEIN

Nog steeds blijkt, dat de Jaarbeurs te weinig ruimte ter beschikking heeft om alle aanvragers tevreden te stellen. Zo bericht de firma Goudekot & Co te Amsterdam ons, dat zij ondanks alle gedane moeite nog geen standruimte kon verkrijgen. Dientengevolge wordt de collectie geëxposeerd in de eigen showruimte, Weesperzijde 24 te Amsterdam. De collectie omvat allerlei installatiemateriaal, verlichtingsmateriaal, zwakstroomartikelen en radiomaterialen.

Voorts exposeert de N.V. Houtindustrie v.h. J. Wiense & Co te Utrecht ook in de eigen showroom, Bemuurde Weert O.Z. 16, karweiwagens en verlengladders.

Zonder eigen stand, doch ondergebracht bij de collectieve groep Houtverwerkende Ambachten, exposeert de firma M. R. A. Schimmel uit Bussem met elektrisch verwarmde sigarendroogkasten, passend bij elk interieur en zorgend dat men een droge sigaar rookt. Deze kasten worden ook geleverd voor Indië en zijn daar bruikbaar voor sigaretten.

IN 'T KORT VERTELD:

Ons artikeltje Hoop op Licht in nr. 87 op blz. 72 heeft, wat de laatste alinea betreft, enige verduidelijking nodig. Natuurlijk wordt de elektrische centrale in Amsterdam Noord niet door de firma Stork gebouwd, maar geïnstalleerd; d.w.z. deze firma levert de eenheden die uit turbines en ketels bestaan. Deze centrale als geheel kan uiteraard niet door een man in bedrijf gehouden worden; hiertoe zijn er wel wat meer nodig. Er behoeft geen vrees voor massa-ontslag te bestaan!

De E.C.-bode (Electrocentrum, Prinsengracht 357 te Amsterdam) meldt allereerst dat er weer een aantal Amerikaanse motorbeveiligingsschakelaars zijn gearriveerd. Verder wordt gewezen op het nut van elektrische ovens voor bakkers, op het verwarmingskussen en andere producten die Electrocentrum weer kan leveren. De schaarste gaat wel langzaam verdwijnen!

NIEUWS VAN DE ONDERVAKGROEP RADIO-REPARATIEBEDRIJF

Voor de Ondervakgroep Radioreparatiebedrijf is de contributie voor 1949 als volgt vastgesteld:

Voor omzetten tot f 5 000,— f 3,—
Voor omzetten van f 5 000 - f 10 000,— f 6,—
Voor omzetten boven f 10 000,— f 10,—

Hiermede is de contributie voor de radioreparatie bedrijven de laagste geworden van alle groepen.

De begroting voor 1949 is goedgekeurd op een bedrag van f 12727,50 onderverdeeld als volgt:

Ten gebuik van de ondervakgroep zelf f 9 500,—
Ten gebuik van de hogere groepen f 3 227,50

H. J. J. BOUMAN, Voorzitter.

Electro Radio Mercur

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

Uitgave van de
N.V. Uitgevers Mij. Dilligentia, Kalverstr. 36, Amsterdam C
Telefoon K 2900-35253 en 40453
Postgirorekening 136 400 — Bankrekening Twentsche Bank

DIRECTIE EN EXPLOITATIE:
Hans Schnabel en Jan B. Gastkemper.

ADVERTENTIE-MANAGER:
B. J. Jansen.

REDACTIE:
Louis Knuvelde.

**REDACTEUREN MEDEDELINGEN
DER VAKGROEPEN:**

mr. J. H. van Gelderen en J. M. van Basten.

REDACTEUR RADIORUBRIEK:
J. Corver.

REDACTEUR ELECTROTECHNIEK:
J. J. Moerkerk.

**REDACTEUR ADMINISTRATIE- EN
BELASTINGRUBRIEK:**

J. L. van Hedel.

ABONNEMENTSPRIJS:

f 5,— p. jaar; voorleden van de aangesloten vakgroepen e.d.
f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,20.

Dit blad verschijnt des Zaterdag om de veertien dagen

Adressen der Vakgroepen en Ondervakgroepen**VAKGROEP ELECTROTECHNISCH AMBACHT**

Voorzitter J. W. Willemsen.

Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Telefoon K 1700-110585

ONDERVAKGROEP**ELECTROTECHNISCH INSTALLATIEBEDRIJF**

Voorzitter W. H. Hürdes.

Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. K 1700-130585

**ONDERVAKGROEP KLEINE NIJVERHEID OP
ELECTROTECHNISCH GEBIED**

Voorzitter E. Lückemath.

Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. K 1700-110585

ONDERVAKGROEP**RADIO REPARATIEBEDRIJF**

Voorzitter ir. H. J. J. Bouman.

Kelzersgracht 806, Amsterdam C. - Tel. K 2900-40027

**VAKGROEP DETAILHANDEL IN
ELECTRISCHE VERBRUIKSTOESTELLEN****EN VERLICHTINGSARTIKELLEN**

Voorzitter B. G. Miermans.

Secretaris J. M. van Basten.

Kelzersgracht 806, Amsterdam C - Tel. K 2900-40027

**VAKGROEP DETAILHANDEL IN
RADIO-ARTIKELLEN**

Voorzitter B. G. Miermans.

Kelzersgracht 806, Amsterdam C. - Tel. K 2900-40027

**VAKGROEP TUSSENPERSOENEN IN
ELECTROTECHNISCHE PRODUCTEN**

Voorzitter ir. P. J. Flaisler.

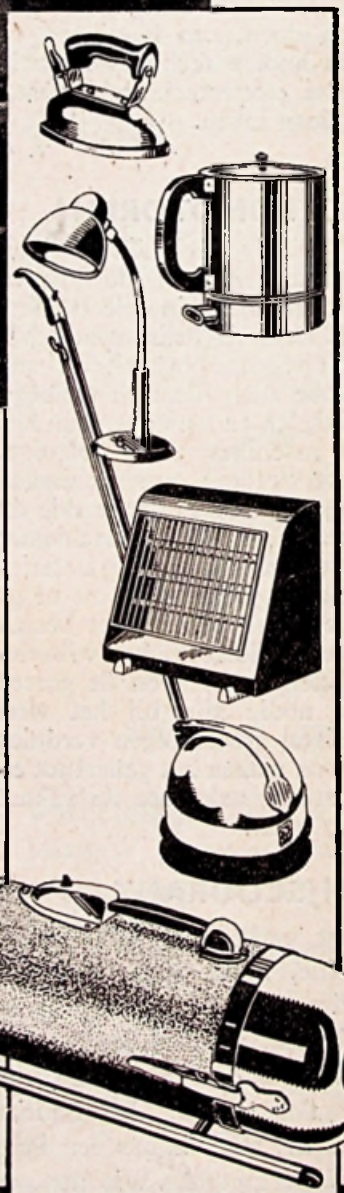
Secretaris mr. J. L. P. Brabers.

Benoordenhoutcheweg 44, 's-Gravenhage
Telefoon K 1700-774491

RT

Zakenmensen verkopen graag RUTON-producten, want deze zijn van een superieure kwaliteit, die zowel technisch als aestetisch volkomen verantwoord is.

S T O F Z U I G E R S
 V L O E R B O E N D E R S
 S T R I J K I J Z E R S
 P E R S I J Z E R S
 W A T E R K O K E R S
 S T R A A L K A C H E L S
 K O O K P L A T E N
 (regelbaar en niet regelbaar)
 B U R E A U L A M P E N
 K L E I N E M O T O R E N

● *Opdekomen-
de Voorjaars-
beurs vindt U
ons op Stands
1166, 1168, 1170
Komt U even
naar de nieuwe
RUTON-8
kijken?*

Rudolf Blick

ELECTRISCHE APPARATEN- EN METAALWARENFABRIEK N.V.
 WALDORPSTRAAT 38-44 · DEN HAAG · TELEFOON 182220